

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

Evidenčné číslo

**ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA A MOŽNOSTI JEJ VYUŽITIA
V MANAŽMENTE PODNIKU**

2010

Elena Hudáková

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA A MOŽNOSTI JEJ VYUŽITIA
V MANAŽMENTE PODNIKU**

Bakalárska práca

Študijný program:	Účtovníctvo
Študijný odbor:	3.3.12. Účtovníctvo
Školiace pracovisko:	Katedra informačných systémov
Školiteľ:	Iveta Košovská, Ing., PhD.

Nitra 2010

Elena Hudáková

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Elena Hudáková vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Účtovná závierka a možnosti jej využitia v manažmente podniku“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 10. 05. 2010

Pod'akovanie

Chcela by som vyjadriť úprimné pod'akovanie pani *Ing. Ivete Košovskej, PhD.* za jej cenné rady, pripomienky, usmerňovanie a odbornú pomoc pri spracovaní mojej bakalárskej práce.

Abstrakt v štátnom jazyku

Názov našej práce je Účtovná závierka a možnosti jej využitia v manažmente podniku. Manažérsky rozhodovací proces je často veľmi zložitý a ovplyvňuje aj samotnú podnikateľskú aktivitu. Manažment podniku musí dôkladne poznať svoje silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. Efektívnosť rozhodovania a riadenia závisí od prístupnosti a kvality informačných zdrojov.

Cieľom našej práce je:

- posúdiť štruktúru a vývoj majetku a zdrojov jeho krytia pomocou analýzy súvahy,
- posúdiť vývoj nákladov a výnosov a analyzovať výsledok hospodárenia na základe výkazu ziskov a strát,
- využiť výsledky analýzy súvahy a výkazu ziskov a strát na zhodnotenie situácie účtovnej jednotky,
- predložiť návrhy na využitie v praxi na základe získaných výsledkov.

Teoretické vedomosti sú aplikované na poľnohospodárskej spoločnosti. Zdrojom informácií sú účtovné výkazy – súvaha a výkaz ziskov a strát – z rokov 2006 – 2008.

V našej práci používame jednoduché štatistické metódy, jednoduché grafické metódy, komparáciu, dedukciu, analýzu javov a procesov a brainstorming. Po vykonaní analýzy účtovných výkazov sme posúdili výsledky a navrhli riešenia pre manažment podniku.

Analýza účtovných údajov pomáha manažérom robiť správne rozhodnutia v podnikateľskej činnosti účtovnej jednotky.

Kľúčové slová: účtovníctvo, účtovná závierka, účtovné výkazy, súvaha, výkaz ziskov a strát, účtovná jednotka, informácia

Abstrakt v anglickom jazyku

The name of our thesis is Statement of finances and decisions of its use in business management.

The decision making process of managers is often very composite and influences main business activity itself. Business management has to fairly know its strengths, weaknesses, opportunities and threats. The effectiveness of decision making and management depends on accessibility and quality of the information sources. Accounting and statement of finances are important sources of information in business.

The objective of this thesis is:

- to consider structure and development of assets and liabilities by analysis of the balance sheet,
- to consider development of costs and returns and analyse of trading income on the basis of profit and loss account,
- to use the outcomes of the analysis of the balance sheet and profit and loss account for evaluation of the situation of the accounting entity,
- to submit recommendation to be used in the practice on the basis of attained outcomes.

The theoretical knowledge is applied in an agricultural company. The source of information composes of accounting statements – balance sheet and profit and loss account – from years 2006 – 2008.

We use basic statistical methods, basic graphical method, comparison, deduction, analysis of cases and processes and brainstorming in this task. We review the results and propose recommendation for business management after analyzing of the accounting statements.

Analysis of the accounting data helps managers to make right decision in business activity of accounting entity.

Keywords: accounting, statement of finances, accounting statements, balance sheet, profit and loss account, accounting entity, information.

Obsah

Obsah.....	6
Úvod.....	8
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	10
1.1 Podnik.....	10
1.2 Pojem účtovníctvo.....	10
1.3 Účtovná závierka – vymedzenie pojmu.....	13
1.4 Súvaha.....	14
1.5 Výkaz ziskov a strát.....	16
1.6 Poznámky.....	17
1.7 Finančná analýza.....	18
1.8 Manažment – vymedzenie pojmu.....	19
2 Cieľ práce.....	20
3 Metodika práce a metódy skúmania.....	21
4 Výsledky práce a diskusia.....	23
4.1 Teoretické vymedzenie a postupy zostavenia účtovnej závierky.....	23
4.2 Teoretické vymedzenie súčastí účtovnej závierky.....	26
4.2.1 Súvaha.....	26
4.2.2 Výkaz ziskov a strát.....	27
4.2.3 Poznámky.....	19
4.3 Analýza a štruktúra majetkovej podstaty podniku.....	30
4.3.1 Analýza neobežného majetku.....	30
4.3.2 Analýza zásob.....	32
4.3.3 Analýza dlhodobých a krátkodobých pohľadávok.....	33
4.3.4 Analýza finančných účtov a časového rozlíšenia.....	34
4.4 Analýza kapitálovej štruktúry.....	35
4.4.1 Analýza vlastného imania.....	35
4.4.2 Analýza rezerv a dlhodobých záväzkov.....	36
4.4.3 Analýza krátkodobých záväzkov.....	37
4.4.4 Analýza bankových úverov a výpomocí a časového rozlíšenia.....	38
4.5 Analýza výkazu ziskov a strát.....	39
4.5.1 Analýza tvorby pridanej hodnoty.....	40

4.5.2 Analýza tvorby výsledku hospodárenia z hospodárskej činnosti.....	41
4.5.3 Analýza tvorby výsledku hospodárenia z finančnej činnosti.....	43
4.5.4 Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti a daň z príjmov z bežnej činnosti – odložená a splatná.....	45
4.5.5 Analýza tvorby výsledku hospodárenia z mimoriadnej činnosti a daň z príjmov z mimoriadnej činnosti – splatná.....	46
4.5.6 Analýza vývoja výsledku hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení.....	46
Záver.....	47
Zoznam použitej literatúry.....	50
Prílohy.....	52

Úvod

V posledných rokoch 20. storočia došlo „k explózií“ fenoménu globalizácie. Tento proces, ktorý nemožno odvrátiť, otvára nielen veľké perspektívy a príležitosti, ale predstavuje aj nové riziká a hrozby. Globalizácia si vynucuje od štátov nové formy spolupráce pri riešení problémov, ktoré má ľudstvo. Ale aby sa mohol medzinárodný systém efektívne a reálne rozvíjať a fungovať, musí si vypracovať mechanizmy globálneho pôsobenia. Spájanie riadenia národného hospodárstva na úrovni vlády s aktivitami svetových organizácií ako Svetová obchodná organizácia, Medzinárodný menový fond či Svetová banka sa stalo nevyhnutnosťou. No nemenej dôležité je i členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii.

Slovenská republika je členom Európskej únie od 01. 05. 2004. Členstvo v tejto nadnárodnej inštitúcii znamená pre podnikateľov prístupenie trhov spoločného európskeho hospodárskeho priestoru a postupné prispôbovanie sa na podmienky legislatívy Európskej únie. Do tejto oblasti v neposlednom rade spadá harmonizácia legislatívy účtovníctva celej Európskej únie.

Pri vstupe do Európskej únie sa Slovenská republika zaviazala, že sa stane členom Eurozóny, teda že sa pridá ku krajinám, ktoré používajú jednotnú európsku menu euro. Slovensko sa stalo 16. členom Eurozóny 01. 01. 2009. Zavedenie jednotnej európskej meny malo pre podnikateľské subjekty určité prínosy, no takisto so sebou prinieslo aj isté negatíva. Medzi prínosy zavedenia eura patrí odstránenie transakčných nákladov, ktoré vznikajú podnikom pri zahraničnom obchode a investíciách v rámci krajín eurozóny. Ďalšími prínosmi je odstránenie veľkej časti kurzového rizika a i to, že Slovensko disponuje konvertibilnou menou. Významným faktom je, že v rámci Eurozóny sú krajiny navzájom ovplyvňované, či už negatívne, alebo pozitívne. V súčasnosti môžeme sledovať práve to negatívne ovplyvňovanie, kedy hrozí znižovanie hodnoty eura, z dôvodu zlej hospodárskej situácie niektorých členských krajín Eurozóny (Grécko, Portugalsko).

Pre súkromné podnikanie nie sú v súčasnosti v Slovenskej republike vytvorené dostatočne priaznivé podmienky. Súčasná finančná situácia podnikov v Slovenskej republike odzrkadľuje rýchlo sa meniace podmienky na svetovom trhu. Podniky sa musia prispôbovať neustále sa meniacim podmienkam slovenského, ale zároveň aj jednotného

európskeho trhu. Ak si chcú udržať svoju trhovú pozíciu, musia preukazovať vysokú konkurenčnú schopnosť.

K najslabším miestam v hospodárstve patria podniky v oblasti poľnohospodárstva. Otázkami riešenia tejto problematiky sa intenzívne zaoberá Svetová obchodná organizácia i Európska únia. Snaha podnikat' v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby vo väčšine prípadov stroskotá na nedostatku finančných prostriedkov, pretože poľnohospodárstvo by sa dalo označiť aj za najrizikovejšie odvetvie slovenskej ekonomiky. Podniky z tohto dôvodu veľmi často využívajú cudzie zdroje, no pri ich získavaní sa stretávajú s mnohými problémami, ako napríklad s nedôverou bánk, že tieto podniky budú schopné vrátiť požičané peňažné prostriedky. Poľnohospodárske podniky však majú možnosť využívať aj iné formy financovania svojej činnosti, ako sú štrukturálne fondy, dotácie zo štátneho rozpočtu a taktiež čerpanie eurofondov, t.j. fondov, ktoré vznikajú na podporu a rozvoj podnikania.

Častým problémom však je, že pri hľadaní zdrojov financovania podnikateľských aktivít manažéri zabúdajú na to, že zdroje financovania sa vytvárajú aj v rámci samotného podniku, a to vo forme financovania zo zisku spoločnosti, financovania z odpisov, z rezerv, ale aj financovanie vo forme tržieb.

No nielen zabezpečenie finančných zdrojov, ale aj ďalšie činnosti sú súčasťou práce manažmentu podnikateľského subjektu. Pre správnu činnosť a rozhodovanie manažérov sú nevyhnutné informácie, ktorých podstatnú časť poskytuje účtovníctvo. Tieto informácie sú syntetickým spôsobom zobrazené v účtovnej závierke, pričom tá predstavuje najúplnejší zdroj informácií o účtovnej jednotke. Následne pre hlbšie poznanie situácie podniku je nevyhnutné pravidelne uskutočňovať analýzu údajov z účtovnej závierky.

Manažment podniku môže na základe zistených informácií následne pružne reagovať na všetky zmeny rýchle sa meniaceho trhu a je schopný prijímať opatrenia na zabezpečenie chodu podniku, udržanie jeho stability a upevnenie pozície na trhu.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Podnik

Podnik je ekonomická a organizačná forma usporiadania výroby, obchodu a služieb, ktorá je založená na dosahovaní zisku prostredníctvom podnikateľskej činnosti. Základným podnikateľským subjektom v trhovej ekonomike je podnik

BIELIK, P. (2008) tiež tvrdí, že základným motívom podnikania je snaha o dosiahnutie zisku, ktorý je prebytkom medzi výnosmi nad nákladmi podniku. Takýto pohľad na úlohu zisku v podnikovej ekonomike má v súčasnosti viacero ekonómov u nás, ako aj v zahraničí.

Podnik znamená označenie určitého typu organizačnej jednotky, ktorej základnou funkciou je podnikanie. Podnik ako organizačnú jednotku považujeme za základný, článok ekonomiky. Ako ďalej vymedzujú **ŠLOSÁR, R. – ŠLOSÁROVÁ, A. – MAJTÁN, Š. (2002)**, podnik je aj ekonomicky samostatnou jednotkou a hovorí sa tomu, že hospodári na vlastný účet. V podstate to znamená, že si všetky zdroje na svoju podnikateľskú činnosť musí zabezpečiť samostatne.

Podnikateľské subjekty v SR majú povinnosť viesť účtovníctvo, či už jednoduché alebo podvojnú. Keďže pre potreby našej práce, je potrebné vymedziť pojem účtovníctvo, budeme sa mu v nasledovnej podkapitole venovať. Nebudeme však vymedzovať jednoduché účtovníctvo, pretože to nie je potrebné pre účely našej bakalárskej práce.

1.2 Pojem účtovníctvo

PATAKY, J. – HACHEROVÁ, Ž. – KOČNER, M. (2008) tvrdia, že účtovníctvo predstavuje metodicky ucelený systém informácií o hodnotovej stránke organizovaných činností v podnikateľskom subjekte. Poskytuje sústavu poznávacích informácií o ekonomickej realite účtovnej jednotky v peňažnom vyjadrení. Účtovné jednotky účtujú

o skutočnostiach do obdobia, s ktorým vecne a časovo súvisia. Účtovným obdobím je kalendárny rok, prípadne hospodársky rok.

Ďalej píš, že účtovníctvo má schopnosť zaznamenávať skutočný priebeh podnikateľskej činnosti a umožniť hodnotenie dosiahnutých výsledkov. Účtovné informácie majú tak pragmatické využitie vo všetkých fázach procesu riadenia.

Podľa ŠURANOVEJ, Z. – ŠKODU, M. (2007) sa účtovníctvo často označuje ako „economic (business) language“, t.j. ako jazyk ekonomického, hospodárskeho diania. Pritom je zrejmá mnohostrannosť súvislostí. Charakteristická pre reč je jej funkcia premeniť myšlienky a informácie prostredníctvom znakov a pojmov do kódov, ktorých význam, resp. obsah je zrozumiteľný tým osobám, ktoré patria do istej kultúry.

Účtovníctvo je relatívne nedokonalý a jednodimenzálne orientovaný komunikačný systém, ktorý sprostredkúva značne rudimentárne informácie. O to väčší je problém nesúlady v komunikácii, pretože sa dá interpretovať relatívne málo znakov, a preto vzniká veľká pravdepodobnosť vzniku signifikantných chybných interpretácií.

Účtovníctvo predstavuje informačný systém, ktorý poskytuje dôležité informácie o finančnej situácii podniku a jeho hospodárení. Vzhľadom na to, že účtovníctvo zobrazuje v informáciách ekonomické i hodnotové stavy (javy) a toky (procesy), musí byť väčšina kvantitatívnych údajov v účtovníctve vyjadrená v peňažných jednotkách. Veľkosť hodnôt, ktoré sú zachytávané v účtovníctve, preto závisí na tom, aké ceny boli použité, a na tom, akým spôsobom bolo ocenenie vykonané, píše PIVRNEC, J. (1995).

Tiež tvrdí, že systém podvojného účtovníctva poskytuje relatívne úplné, nepretržité a uzavreté zachytenie kolobehu majetku, kapitálu, nákladov a výnosov, a výsledku hospodárenia podniku (účtovnej jednotky). Informácie sú potom zhrnuté v súvahe a výsledovke, z ktorých je možné pri použití finančnej analýzy získať informácie o finančnej situácii podniku.

Vzhľadom na svoj dokumentačný charakter, práve účtovníctvo poskytuje informácie, ktoré umožňujú posudzovať celkovú úroveň finančného riadenia podniku a to nielen z hľadiska minulosti, ale aj z hľadiska posúdenia schopnosti vedenia podniku

zhodnocovať zverené zdroje z hľadiska budúcnosti. **KUČERA, M. – LÁTEČKOVÁ, A. (2008)** tiež píše, že účtovné informácie sa pre manažérov preto stávajú cenným zdrojom aktuálnych a objektívnych vyjadrení, na základe ktorých je možné uskutočniť reálne rozhodnutia.

Autori tiež zdôrazňujú, že účtovné informácie sú neoddeliteľnou súčasťou manažérskej práce a ich efektívne využívanie vo veľkej miere ovplyvňuje hospodársky proces v podniku a dosahované výsledky. Po obsahovej stránke správne a hodnoverné informácie sú základom pre riadenie a rozhodovanie manažérov podniku, pri ktorom sa uplatňuje pragmatická stránka účtovných informácií.

CILIKOVÁ, O. – LAPKOVÁ, M. (2008) tvrdia, že najväčší vnútro podnikový zdroj informácií predstavuje účtovníctvo. Podnikový informačný systém zahŕňa organizáciu celej informačnej činnosti podniku, vrátane získavania, spracovania, úschovy a prenosu informácií, ako aj vlastných informačných orgánov, personálu, technických prostriedkov a metodológie spracovania informácií.

Takisto tvrdia, že moderné poňatie účtovníctva sa vyznačuje určitými znakmi:

- účtovníctvo vždy vychádza zo zistení určitých skutočností a ich zaznamenávanie,
- zaznamenané skutočnosti musia byť správne, čo vyvoláva požiadavku overovania správnosti týchto informácií,
- informácie sa triedia a sumarizujú podľa určitých hľadísk,
- zaznamenaním skutočností vznikajú určité informácie, ktoré sú podkladom pre rozbor a hodnotenie situácie,
- výsledky rozboru sú podkladom pre rozhodovanie a pre stanovenie úloh pre ďalšie obdobie.

Podľa **TUMPACHA, M. (2008)** účtovníctvo systematicky zhromažďuje dáta o všetkých hospodárskych transakciách podniku, a preto nikdy nebolo jednoliatym systémom, ktorého jedinou a univerzálnou funkciou je informovanie tretích strán. Správne fungujúci systém účtovníctva, poskytujúci informácie pre potreby riadenia, pôsobí ako jeden z faktorov konkurenčnej výhody.

Vedenie účtovníctva počas celého účtovného obdobia, či už je ním hospodársky alebo kalendárny rok, pri dodržaní účtovných zásad a stálosti metód, z čoho vyplýva, že informácie boli a sú zobrazené verne a pravdivo, vyúsťuje do bilancovania výsledkov činností účtovnej jednotky, teda do účtovnej závierky.

1.3 Účtovná závierka – vymedzenie pojmu

Priebeh hospodárskej činnosti účtovnej jednotky je podľa **ŠLOSÁROVEJ, A. a kol. (2006)** potrebné kvantifikovať, čo sa zabezpečuje vedením účtovníctva. Účtovaním o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, sa poskytujú len čiastkové údaje, ktoré je potrebné za určité obdobie zhrnúť a systematicky spracovať. Výsledným produktom spracovania informácií o činnosti účtovnej jednotky za určité obdobie je účtovná závierka.

Na konci účtovného obdobia každá účtovná jednotka bilancuje výsledky svojej činnosti, aby mohla prostredníctvom účtovnej závierky poskytnúť používateľom informácií z účtovníctva informácie o finančnej situácii ku dňu, ku ktorému zastaví účtovnú závierku, a výnosnosti činnosti vykonávanej v končiacom sa účtovnom období. Súhrn všetkých prác, ktoré účtovná jednotka musí vykonať na konci účtovného obdobia a ktorých výsledkom je vypracovaná účtovná závierka, sa označuje pojmom účtovná uzávierka.

Účtovná závierka je účtovný záznam, ktorý obsahuje cieľavedome usporiadaný súbor (systém) informácií o účtovnej jednotke za účtovné obdobie.

Teoretickým základom zostavovania účtovnej závierky podľa IAS/IFRS je koncepčný rámec, ktorého cieľom je vytvoriť koherentný systém navzájom súvisiacich cieľov a konceptov pre konzistentné rozpoznávanie a oceňovanie prvkov účtovnej závierky a ich zverejňovanie. Očakáva sa, že budú napomáhať pri rozhodovaní, čo je potrebné zaúčtovať, akú oceňovaciu veličinu zvoliť a akým spôsobom sprostredkovať túto informáciu používateľom. Bez koncepcnej podpory by podľa tvrdení **KRIŠTOFÍKA, P. – SAXUNOVÁ, D. – ŠURANOVÁ, Z. (2009)** účtovníci mohli zaúčtovať a vykazovať položky skreslene, najmä vtedy, keď relevantný štandard nevytvára o danom probléme presne a detailne.

Účtovná závierka ako celok má poskytovať verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva tak, aby poskytované informácie boli pre používateľov užitočné, t.j. relevantné pre ich ekonomické rozhodovanie, tvrdia **SOUKUPOVÁ, B. – ŠLOSÁROVÁ, A. – BAŠTINCOVÁ, A. (2004)**. Ďalej píš, že užitočnosť informácií z účtovnej závierky pre používateľov je determinovaná ich vlastnosťami – kvalitatívnymi charakteristikami. Patria k nim:

- významnosť – neuvedenie, príp. chybné uvedenie informácie v účtovnej závierke by mohlo ovplyvniť úsudok alebo rozhodovanie používateľa,
- zrozumiteľnosť – informácia je zrozumiteľná, ak je účtovná závierka vyhotovená v štátnom jazyku, je zrozumiteľný jej obsah vzhľadom na použitú formu účtovného záznamu a pri jej zostavení sa použili predpísané účtovné metódy a účtovné zásady,
- porovnateľnosť – informácie sú porovnateľné, ak sa v priebehu účtovného obdobia nezmenili použité účtovné metódy a účtovné zásady a účtovná závierka bola vyhotovená za predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti podniku, a
- spoľahlivosť – spoľahlivosť informácií sa dosiahne tým, že podnik pri účtovaní zabezpečí, že účtovná závierka poskytuje verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii podniku a tieto informácie sú úplné a včasné.

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve vymedzuje účtovnú závierku ako štruktúrovanú prezentáciu skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva. Táto prezentácie je podľa uvedeného zákona poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú, teda používateľom týchto informácií. Účtovná jednotka zostavuje účtovnú závierku v štruktúre, ktorá nadväzuje na sústavu účtovníctva používanú v účtovnej jednotke. Účtovná závierka tvorí jeden celok.

Účtovná závierka v sústave podvojného účtovníctva obsahuje tieto súčasti:

- a) súvahu,
- b) výkaz ziskov a strát,
- c) poznámky.

1.4 Súvaha

Pre každý podnik je dôležitá tak jeho majetková štruktúra, ako aj jeho kapitálová štruktúra, tvrdí **BIELIK, P. (2008)**. Aby podnik mohol začať svoju činnosť, potrebuje k tomu finančné zdroje, t.j. kapitál a peniaze. Zdroje kapitálu môžu byť buď vlastné alebo cudzie. Kapitál sa jeho vynaložením premení na výrobné faktory, ktoré predstavujú hmotnú a nehmotnú podstatu podniku a materiál, z ktorého sa bude vyrábať. Spoločne ich vyjadrujeme ako hospodárske prostriedky, ktorých konkrétne zloženie tvorí majetok podniku. Majetok tak vyjadruje, čo podnik vlastní a kapitálové zdroje zase poukazujú na to, komu majetok patrí. Všetky kapitálové zdroje spoločne s majetkom predstavujú bilanciu podniku, nazývanú súvaha.

Autor ďalej tvrdí, že súvaha je vo svojej podstate súhrnný účtovný výkaz, ktorý poskytuje vo forme bilancie informácie o majetku a finančných zdrojoch jeho krytia v danom časovom okamihu. Majetok podniku predstavuje aktíva, finančné zdroje predstavujú pasíva.

Pohľad na súvahu charakterizuje majetok z dvoch hľadísk. Na jednej strane vystupuje hodnota majetku a na strane druhej zdroje, z ktorých je majetok financovaný, preto je súvaha založená na bilančnom princípe.

Podľa **Chartered Institute of Management Accountants (2004)** je súvaha (angl. balance sheet) výkaz finančnej pozície ekonomickej jednotky, v ktorej sa k určitému stanovenému dátumu vykazuje majetok, záväzky a akumulované vlastné zdroje. Tento výkaz je zostavený s cieľom poskytnúť pravdivý a verný obraz finančnej situácie účtovnej jednotky k tomuto dátumu.

PATAKY, J. – ŠKORECOVÁ, E. – BITTEROVÁ, M. (2007) tvrdia, že súvahové položky aktív a pasív môžu byť v súvahe usporiadané v 2 formách:

- *v horizontálnej forme* – súvaha sa skladá z dvoch strán – z ľavej, nazývanej strana aktív a z pravej, nazývanej strana pasív. Vzhľadom k tomu, že základom tejto formy je bilančná rovnica (strana aktív = strana pasív), nazývaná je tiež ako účtovná forma súvahy a

- *vo vertikálnej forme* – v súvahe sa najprv uvádza majetok a následne vlastné imanie a záväzky v kombinácii použiteľnej pre rôzne praktické účely manažmentu. Táto forma je často označovaná ako finančná forma súvahy.

1.5 Výkaz ziskov a strát

BELICA, M. (2002) píše, že základnou funkciou tohto výkazu je poskytovať informácie o nákladoch, výnosoch a hospodárskom výsledku podniku za určité obdobie. Zatiaľ čo súvaha hodnotí zachovanie hospodárskej stability podniku, výsledovka informuje o jeho schopnosti vytvárať dostatočný objem zisku, ako dôležitejšej zložky aktív z množujúcej majetok podniku. Teda je to hospodársky výsledok, ktorým je výkaz ziskov a strát previazaný na súvahu podniku.

MICHNÍK, Ľ. – ŠÍBL, D. – SMREKOVÁ, M. a kol. (1995) vymedzujú výkaz ziskov a strát ako obligatórny, účtovno-finančný výkaz, súčasť účtovnej závierky podniku. Sprostredkuje informácie o podnikových výnosoch a nákladoch. Z ich rozdielu vyplýva hospodársky výsledok podniku za analyzované účtovné obdobie. Výnosy a náklady, ako aj hospodársky výsledok, sú vo výsledovke rozdelené do troch oblastí – prevádzkovej, finančnej a mimoriadnej. Výsledovka je výkaz umožňujúci analyzovať činitele, ktoré determinovali tvorbu hospodárskeho výsledku, a preto má veľký význam pre finančnú analýzu. Výsledovka je tiež východiskom analýzy hospodárnosti realizovanej na základe ukazovateľa nákladovosti.

V krajinách kontinentálnej Európy používajú podniky na vykazovanie nákladov v rámci účtovnej závierky primárne výkaz ziskov a strát s druhovým členením nákladov, ktoré je dané rámcovou účtovou osnovou pre podnikateľov.

Druhové členenie zohľadňuje náklady podľa druhov vynaložených zdrojov nezohľadňuje účel – príčinu – ich vynaloženia. **ŠKORECOVÁ, E. – LÁTEČKOVÁ, A. – KUČERA, M. (2009)** ďalej píše, že takéto členenie nákladov vyjadruje ekonomickú charakteristiku i technickú úroveň výrobných procesov v podniku i vzájomný vzťah jednotlivých skupín nákladov. Prednosťou výkazu ziskov a strát s druhovým členením

nákladov je preukaznosť a jednoznačnosť vynaložených druhov nákladov pri ich kontrole. Druhovú členenie nákladov je veľmi dôležité pre základnú kontrolu úplnosti účtovných informácií.

1.6 Poznámky

PATAKY, J. – HACHEROVÁ, Ž. – KOČNER, M. (2008) tvrdia, že poznámky tvoria dôležitú súčasť účtovnej závierky.

Poznámky totiž bližšie špecifikujú informácie, ktoré vysvetľujú a doplňujú údaje v súvahe a vo výkaze ziskov a strát, prípadne ďalších účtovných výkazov, ak boli súčasťou účtovnej závierky, v záujme zabezpečenia pravdivého obrazu o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva v účtovnej závierke. V poznámkach uvádza účtovná jednotka tiež informácie o skutočnostiach, ktoré môžu nastať v čase odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, do dňa zostavenia účtovnej závierky, napríklad ktorých vznik je neistých, ale pravdepodobný, alebo je podmienený vznikom ďalších skutočností, atď.

Poznámky sú povinnou, dôležitou a rovnocennou súčasťou účtovnej závierky s úlohou komentovať a spresniť podstatné informácie súvahy a výkazu ziskov a strát. Obsahujú dôležité informácie, ktoré nemôžu byť pre svoju povahu obsiahnuté vo výkazoch.

Ako ďalej uvádzajú **KARDOŠ, Š. – PASTIERIK, V. (2009)**, obsah poznámok, ako povinnej súčasti účtovnej závierky pre podnikateľov, je stanovený opatrením MF SR. Poznámky sa zostavujú vo forme, ktorá zabezpečuje prehľadnosť a zrozumiteľnosť predkladaných informácií.

Zmyslom poznámok je komentovať, dopĺňať a prezentovať položky súvahy a výkazu ziskov a strát. Obsah poznámok musí vypovedať o majetku, záväzkoch a výsledku hospodárenia tak, aby si užívateľ mohol o jeho stave vytvoriť správny názor.

V poznámkach sa uvádzajú informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú údaje v súvahe a výkaze ziskov a strát, prípadne ďalšie výkazy (napr. výkaz cash-flow alebo výkaz o

vlastnom imaní) a údaje, ktoré ich vysvetľujú a dopĺňajú, ako píše **HUDECOVÁ, I. (2009)**. V poznámkach sa uvádzajú aj informácie, ktoré sa týkajú použitia účtovných zásad a účtovných metód a ďalšie informácie podľa požiadaviek ustanovených zákonom o účtovníctve.

Poznámky sa zostavujú tak, aby informácie v nich uvedené boli užitočné, významné, zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé.

Jednotlivé súčasti účtovnej závierky tvoria asi najdôležitejší zdroj informácií a údajov pre zhodnotenie štruktúry majetku a zdrojov jeho krytia (Súvaha), pre zhodnotenie nákladov, výnosov, výsledku hospodárenia (Výkaz ziskov a strát) a tiež pre zhodnotenie štruktúry vlastného imania (Výkaz zmien vlastného imania – súčasť Poznámok) a zmenu stavu tokov peňažných prostriedkov (Prehľad peňažných tokov – súčasť Poznámok). Poskytujú tiež informácie na zhodnotenie vývoja a zmien jednotlivých súvahových a výsledkových položiek a aj samotného výsledku hospodárenia. Uvedené informácie sú teda podkladom pre finančnú analýzu podniku.

1.7 Finančná analýza

KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ, M. (2007) píše, že jedným zo zdrojov informácií pre finančnú analýzu podniku je účtovná závierka.

Najbežnejším zdrojom informácií pre finančnú analýzu v sústave podvojného účtovníctva sú tieto súčasti účtovnej závierky:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát a
- poznámky k účtovnej závierke, ktorých súčasťou je prehľad peňažných tokov, prehľad zmien vlastného imania a iné informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú údaje v súvahe a vo výkaze ziskov a strát.

Podľa **SAXUNOVEJ, D. (2008)** analýza účtovnej závierky zahŕňa:

- *účtovnú analýzu* – účtovná analýza je proces, ktorý hodnotí, ako verne účtovníctvo podniku odráža ekonomickú realitu. Skúmajú sa transakcie a javy účtovnej jednotky, hodnotia sa vplyvy použitých bilančných metód na zostavenie účtovnej

závierky. Zahŕňa do hodnotenia aj schopnosť podniku udržiavať produkciu zisku a zabezpečovať jeho rast, t.j. hodnotí optimálnu zárobokovú silu podniku,

- *finančnú analýzu* – finančná analýza zahŕňa použitie finančných výkazov na analýzu finančnej situácie podniku a výsledku hospodárenia, t.j. na hodnotenie výkonnosti dosiahnutej v minulosti a budúcej finančnej výkonnosti a
- *perspektívnu analýzu* – perspektívna analýza sa zaoberá procesom zostavovania prognóz návratnosti investícií.

ALEXY, J. (2005) píše, že finančná analýza je predovšetkým orientovaná pre manažment podniku, vlastníkov a veriteľov, ale i obchodných veriteľov.

Autor tiež vymedzuje, že finančná analýza vychádza najmä z účtovných dokladov, hlavne z účtovnej závierky. Výsledky finančnej analýzy slúžia používateľom informácií, tak ako externým, tak i interným. Medzi interných používateľov patria najmä vlastníci a manažment. Je zrejmé, že manažment využíva výsledky finančnej analýzy jednak na zhodnotenie finančnej situácie podniku a jednak na prognózovanie a stanovovanie cieľov v kratšom i dlhšom časovom horizonte.

1.8 Manažment – vymedzenie pojmu

MALEJČÍK, A. (2008) píše, že manažment je subjektívna, cieľavedomá a uvedomelá ľudská činnosť, ktorá vyplýva zo spoločenskej podstaty ekonomických procesov a spoločenskej deľby práce, ktorá smeruje k stanoveniu správnych cieľov, najvhodnejších ciest a prostriedkov pre ich dosiahnutie a ktorá zabezpečuje priebeh a realizáciu takto stanovenej činnosti.

Manažment je zložitý a dynamický proces, ktorý umožňuje manažérom dosiahnuť stanovené ciele. Základnou úlohou manažmentu je preto nachádzať a vysvetľovať metódy, pomocou ktorých môžeme nájsť racionálny cieľ podnikateľského subjektu a spôsob jeho realizácie.

SEDLÁK, M. (2008) tvrdí, že manažment je veľmi dôležitou oblasťou súčasnej ľudskej civilizácie. Využíva sa vo všetkých druhoch organizácií a na všetkých druhoch ich

riadenia. Každý z nás je ním každodenne ovplyvňovaný, keďže sme neprestajne v styku z organizáciami.

Takmer každý človek má určitú predstavu o pojme manažment a do istej miery si uvedomuje, že jeho vykonávanie vyžaduje od kompetentných ľudí isté schopnosti, ktoré sa odlišujú od uskutočňovania rôznych špecifických prác predstavujúcich objekt riadenia.

2 Cieľ práce

Predpokladom úspešnosti každého podnikateľského subjektu, nevynímajúc poľnohospodárske podniky, je kvalifikovaný manažment, ktorý je schopný predvídať aj tvorenie hodnôt v budúcnosti. Aby však toto bolo možné, manažment musí mať k dispozícii informácie, na základe ktorých prijíma rozhodnutia o ďalších činnostiach zabezpečujúcich samotný chod podniku. Preto manažéri potrebujú kvalitný informačný systém, ktorý musí byť v podniku zorganizovaný tak, aby nadväzoval na všetky funkcie riadenia.

Účtovná závierka, osobitne výkazy účtovnej závierky, sú prameňom účtovných informácií, ktoré sú potrebné pre ďalšie rozhodnutia zamerané na perspektívny rozvoj podniku. Analýza výkazov účtovnej závierky je preto podkladom pre analýzu majetkovej a finančnej štruktúry, ako aj analýzu nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia.

Na základe uvedeného je hlavným cieľom bakalárskej práce **analýza účtovnej závierky a možnosti jej využitia v manažmente podniku. Analýza je konkrétne zameraná na výkazy tvoriace účtovnú závierku sledovaného podniku – súvahu a výkaz ziskov a strát.**

Tento hlavný cieľ môžeme rozčleniť na tieto čiastkové ciele:

- teoretické vymedzenie prístupov zostavenia účtovnej závierky a teoretické vymedzenie súčastí účtovnej závierky,
- posúdenie majetkovej a finančnej štruktúry podniku a jej vývoja na základe súvahy,
- posúdenie vývoja nákladov a výnosov a analýza výsledku hospodárenia na základe výkazu ziskov a strát,
- využitie výsledkov z prevedenej analýzy súvahy a výkazu ziskov a strát na zhodnotenie situácie účtovnej jednotky a
- na základe získaných výsledkov predloženie návrhov na využitie v praxi.

3 Metodika práce a metody skúmania

Danú problematiku budeme spracovávať na základe údajov, ktoré nám poskytol poľnohospodársky podnik, podnikajúci v Nitrianskom kraji, ktorý bol zapísaný do Obchodného registra 31. 03. 1994 a ktorý sa zaoberá podnikaním v poľnohospodárskej výrobe, vrátane predaja poľnohospodárskych výrobkov, poskytovaním služieb v oblasti poľnohospodárstva a poskytovaním verejnej cestnej nákladnej dopravy.

Výkazy účtovnej závierky – súvahu a výkaz ziskov a strát - tejto spoločnosti budeme analyzovať za roky 2006, 2007 a 2008, nakoľko nám podnik neposkytol výkazy účtovnej závierky za rok 2009, pretože k termínu vypracovania našej práce ešte tento podnik nemal zostavenú účtovnú závierku za uvedený rok.

Aby sme túto analýzu mohli vypracovať, bolo potrebné zhromaždiť potrebné výkazy z uvedenej účtovnej jednotky. Tieto sme získali na ekonomickom oddelení sledovanej organizácie. Následne, aby bola práca s výkazmi – súvahou a výkazom ziskov a strát – jednoduchšia a prehľadnejšia, sme tieto výkazy pretransformovali v programe Microsoft Office Excel a tým sme vytvorili prehľadné tabuľky, ktoré v našej práci predstavujú prílohy.

Pre sprehľadnenie bakalárskej práce, sme jednotlivé kapitoly členili ďalej na podkapitoly a toto členenie sme zaznamenali do obsahu.

V kapitole „Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí“ sme sa zameriavali na definície jednotlivých pojmov a súvislostí, pričom sme uvedenú kapitolu rozčlenili na podkapitoly, z ktorých každá vymedzuje špecifický pojem (napr. podnik, účtovníctvo). Takisto sme sa snažili o určitú nadväznosť medzi kapitolami, čo sme podporili vlastným komentárom. V tejto kapitole sme sa venovali štúdiu odborných literárnych zdrojov a získané poznatky sme aplikovali pomocou citácií.

Pri vymedzení cieľov (tak hlavného, ako aj čiastkových) sme brali do úvahy jednotlivé činnosti, ktoré zahŕňa dosiahnutie vytýčeného hlavného cieľa a nadväznosť medzi týmito činnosťami.

Aby sme správne teoreticky vymedzili účtovnú závierku a jej súčasti, bolo nevyhnutné ďalšie štúdium odborných literárnych zdrojov a využitie poznatkov a vedomostí získaných týmto štúdiom v našej práci.

Pri hodnotení majetkovej a finančnej štruktúry čerpáme z výkazu účtovnej závierky – súvahy a pomocou jednoduchých tabuľkových prehľadov porovnávame medziročne zmeny súvahových stavov v jednotlivých rokoch. A následne pri hodnotení nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia čerpáme údaje z výkazu ziskov a strát, a taktiež pomocou jednoduchých tabuľkových prehľadov, ale aj grafických zobrazení porovnávame medziročne zmeny výsledkových stavov, no najmä výsledku hospodárenia.

Využívame nasledujúce metódy skúmania:

- matematicko-štatistické metódy – tieto sú využívané ako absolútne (rozdielové) ukazovatele pri výpočte rozdielov medzi jednotlivými účtovnými obdobiami,
- grafické metódy – pomocou grafov vytvorených v programe Microsoft Office Excel poukazujeme na vývoj pridanej hodnoty a jednotlivých výsledkov hospodárenia,
- tabuľkové prehľady – pri posudzovaní vývoja jednotlivých zložiek súvahy a výkazu ziskov a strát sú jednotlivé súvahové a výsledkové stavy prehľadne usporiadané v tabuľkách
- analýza javov a procesov – využívame ju najmä pri analyzovaní pridanej hodnoty a výsledku hospodárenia,
- dedukcia – využívaná pri zisťovaní možných príčin medziročných zmien na základe poznatkov zistených vlastným pozorovaním,
- komparácia – využívame ju pri porovnávaní súvahových a výsledkových stavov jednotlivých období a
- brainstorming – je využívaný pri hľadaní riešení a návrhov pre využitie v praxi.

Záver sme vypracovávali na základe našich zistení z uvedených analýz tak, že sme zhodnotili zistené medziročne zmeny a navrhli sme možné riešenia nápravy negatívnych javov a stabilizovania, resp. posilnenia pozitívnych.

4 Výsledky práce a diskusia

4.1 Teoretické vymedzenie a postupy zostavenia účtovnej závierky

Zabezpečenie výstupov z účtovníctva na konci účtovného obdobia predpokladá uskutočnenie prác spojených z uzatvorením bežného účtovníctva. Vecný obsah účtovníctva v účtovnej jednotke tvoria bežné účtovníctvo a účtovné výkazy. Pod bežným účtovníctvom rozumieme účtovanie jednotlivých účtovných prípadov počas účtovného obdobia, vrátane uzávierkových prác. Účtovné výkazy sú výstupy zo spracovania účtovníctva obsahovo vhodne štruktúrované pre potreby hodnotenia majetkovej, výnosovej a finančnej situácie podniku.

Práce na konci účtovného obdobia sa v účtovnej jednotke delia do dvoch skupín, pretože sú spojené s *účtovnou uzávierkou a zostavami účtovnej závierky*.

Účtovná uzávierka je množina činností, ktorá súvisí s uzatváraním bežného účtovníctva, t.j. s uzatváraním účtovných kníh za dané účtovné obdobie. Tieto činnosti možno rozdeliť na:

- *prípravné práce pred uzatváraním účtovných kníh a*
- *samotné uzatváranie účtovných kníh.*

Po vykonaní účtovnej uzávierky v podvojnom účtovníctve sa zostavujú účtovné výkazy. Informačným zdrojom pre ich zostavenie je bežné účtovníctvo, v ktorom sú zúčtované všetky účtovné prípady bežného účtovného obdobia. Účelové zoskupenie informácií o činnostiach podnikateľského subjektu pre potreby analýz a následného rozhodovania, teda pre potreby manažmentu, sa vytvára v účtovnej závierke.

Informácie o hospodárskych javoch zaznamenané v účtovníctve sú syntetickým spôsobom vyjadrené v účtovnej závierke. Znamená to, že bežné vedenie účtovníctva na konci účtovného obdobia vyúsťuje do zostavenia účtovných výkazov, ktoré tvoria jadro účtovnej závierky.

Podľa § 7 zákona 431/2002 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov je účtovná jednotka povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky.

Aby boli skutočnosti v účtovnej závierke zobrazené verne, obsah položiek účtovnej závierky musí zodpovedať skutočnosti a musí byť v súlade s ustanovenými účtovnými zásadami a účtovnými metódami. Pravdivé zobrazenie v účtovnej závierke je podmienené použitím účtovných zásad a účtovných metód, ktoré vedú k dosiahnutiu verného zobrazenia skutočností v účtovnej závierke.

Ďalej zákon o účtovníctve v uvedenom § 7 vymedzuje, že účtovná jednotka musí používať v jednom účtovnom období rovnaké účtovné metódy a účtovné zásady. Ak účtovná jednotka zmení doterajšie účtovné zásady a účtovné metódy v priebehu účtovného obdobia, nové účtovné zásady a účtovné metódy musí používať od prvého dňa tohto účtovného obdobia. O zmene účtovných zásad a účtovných metód je účtovná jednotka povinná informovať v účtovnej závierke v poznámkach. Ak účtovná jednotka zistí, že účtovné zásady a účtovné metódy použité v účtovnom období sú nezlučiteľné s požiadavkou verného a pravdivého zobrazenia skutočností, je povinná zostaviť účtovnú závierku tak, aby poskytla verný a pravdivý obraz skutočností. O tom je účtovná jednotka povinná informovať v účtovnej závierke v poznámkach.

Účtovná jednotka účtuje majetok a záväzky, náklady a výnosy, výdavky a príjmy v účtovných knihách a zobrazuje ich v účtovnej závierke samostatne bez ich vzájomného započítania s výnimkou niektorých prípadov upravených účtovnými zásadami pre účtovné jednotky zriadené podľa osobitných predpisov.

Účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú, t.j. používateľom informácií účtovnej závierky. Účtovná jednotka zostavuje účtovnú závierku v prípadoch v štruktúre, ktorá nadväzuje na sústavu účtovníctva používanú v účtovnej jednotke. Účtovná závierka tvorí jeden celok.

Účtovné závierky môžeme členiť z viacerých hľadísk:

- 1) časové hľadisko – z hľadiska dátumu, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje rozlišujeme:
  - a) riadnu účtovnú závierku,
  - b) mimoriadnu účtovnú závierku a
  - c) priebežnú účtovnú závierku.

- 2) Hľadisko rozsahu – podľa počtu účtovných jednotiek ako samostatných právnických osôb, ktoré sú zahrnuté do účtovnej závierky, rozlišujeme:
  - a) individuálnu účtovnú závierku a
  - b) konsolidovanú účtovnú závierku.
- 3) Hľadisko vzťahu k právnym predpisom
  - a) účtovná závierka zostavená podľa slovenských právnych predpisov a
  - b) účtovná závierka zostavená podľa nadnárodnej úpravy.
- 4) Hľadisko adresátov:
  - a) externá účtovná závierka a
  - b) interná účtovná závierka.

My sa budeme venovať analyzovaniu riadnej, individuálnej, externej účtovnej závierke zostavenej podľa slovenských predpisov v sústave podvojného účtovníctva v spoločnosti ktorá má povinnosť overovania účtovnej závierky audítorom.

Podľa § 19 zákona o účtovníctve musí mať riadnu individuálnu účtovnú závierku overenú audítorom účtovná jednotka,

a) ktorá je obchodnou spoločnosťou, ak povinne vytvára základné imanie a družstvom, ak ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie sú splnené aspoň dve z týchto podmienok:

1. celková suma majetku presiahla 1 000 000 €, pričom sumou majetku sa rozumie suma majetku zistená zo súvahy v ocenení neupravenom o položky podľa § 26 ods. 3 tohto zákona,
2. čistý obrat presiahol 2 000 000 €, pričom čistým obratom na tento účel sú výnosy dosiahnuté z predaja výrobkov, tovarov, poskytnutých služieb a iné výnosy súvisiace s bežnou činnosťou účtovnej jednotky po odpočítaní zliav,
3. priemerný prepočítaný počet zamestnancov v jednom účtovnom období presiahol 30,

b) obchodná spoločnosť a družstvo, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu,

c) ktorej túto povinnosť ustanovuje osobitný predpis,

d) ktorá zostavuje účtovnú závierku podľa § 17a tohto zákona.

Zákon o účtovníctve v § 17 ods. 2 stanovuje tieto všeobecné náležitosti účtovnej závierky:

- a) obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky - právnické osoby uvedú sídlo, fyzické osoby bydlisko a miesto podnikania, ak sa líši od miesta bydliska,
- b) identifikačné číslo, ak ho má účtovná jednotka pridelené,
- c) deň, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje,
- d) deň zostavenia účtovnej závierky,
- e) obdobie, za ktoré sa účtovná závierka zostavuje,
- f) podpisový záznam štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu účtovnej jednotky alebo podpisový záznam fyzickej osoby, ďalej podpisový záznam osoby zodpovednej za zostavenie účtovnej závierky a osoby zodpovednej za vedenie účtovníctva.

V § 17 ods. 3 uvedený zákon uvádza, že účtovná závierka v sústave podvojného účtovníctva okrem všeobecných náležitostí podľa odseku 2 obsahuje tieto súčasti:

- a) súvahu,
- b) výkaz ziskov a strát,
- c) poznámky.

4.2 Teoretické vymedzenie súčastí účtovnej závierky

4.2.1 SÚVAHA

Na majetok podniku sa v podvojnom účtovníctve pozeráme z dvoch hľadísk. Prvý pohľad je z hľadiska druhov majetku, druhý pohľad je z hľadiska zdrojov majetku. Dvojaký pohľad na ten istý majetok sa nazýva bilančný princíp, ktorý sa stal základom konštrukcie bilancie, pre ktorú sa používa slovenské označenie súvaha.

Súvaha je základnou a zjednocujúcou bilanciou v účtovnej závierke. V súvahe sa sústreďujú vplyvy všetkých transakcií a udalostí, ktoré sa v účtovnej jednotke udejú od jej vzniku až do dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Je preto koncentrovaným zdrojom informácií o finančnej situácii účtovnej jednotky.

Súvaha teda poskytuje prehľad o stave majetku a zdrojoch jeho krytia v peňažnom vyjadrení k súvahovému dňu. Významnosť súvahy je daná tým, že umožňuje posúdiť, aká je finančná stabilita podniku.

Finančná situácia podniku k dátumu ku ktorému sa súvaha zostavuje sa vo všeobecnosti považuje za významnú charakteristiku efektívnosti finančného hospodárenia podniku. Hodnotenie efektívnosti finančného hospodárenia podniku predpokladá vhodnú:

- štruktúru a obsahové vymedzenie položiek na strane aktív a pasív a
- formálne usporiadanie položiek súvahy.

Ukazovatele, ktoré sú v súvahe, sú stavovými ukazovateľmi a sú vždy vyjadrené v celých € (v našom prípade v tisícoch Sk, pretože skúmame súvahy za roky 2006 až 2008). Deň, ku ktorému sa zostavuje súvaha, sa nazýva súvahový deň. Súvaha sa zostavuje ako súčasť účtovnej závierky, preto je súvahový deň totožný s dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Konkrétny druh majetku alebo konkrétny zdroj majetku je uvedený v súvahe konkrétnym názvom a peňažnou sumou, čo sa označuje pojmom súvahová položka. Súvahovou položkou je jeden riadok v súvahe. Iba peňažné vyjadrenie sa nazýva súvahový stav.

Súvahové položky majetku a zdrojov majetku môžu byť formálne usporiadané dvoma spôsobmi. V závislosti od formálneho usporiadania položiek majetku a zdrojov majetku rozlišujeme horizontálnu formu súvahy a vertikálnu formu súvahy. V SR sa používa horizontálna forma súvahy, ktorá vychádza z bilančnej rovnice. To znamená, že sa v nej oddelene vykazujú majetok a taktiež zdroje majetku tak, že sa v nej priamo vyčísluje celková suma majetku a celková suma vlastného imania a záväzkov. Takáto forma súvahy sa nazýva aj účtovnou formou.

V súčasnosti sa v praxi podnikateľov používa účtovný výkaz – súvaha, ktorého formu a štruktúru stanovilo MF SR záväzným predpisom pod názvom Súvaha Úč POD 1 – 01 (teda ide o účtovný výkaz podnikateľských subjektov, je prvým výkazom účtovnej závierky, zostavovaný ako súčasť riadnej účtovnej závierky jedenkrát ročne).

4.2.2 VÝKAZ ZISKOV A STRÁT

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie sa v súvahe vykazuje ako jedna súvahová položka, pričom nie je zrejmé, ako tento výsledok hospodárenia vznikol. Úlohou výkazu ziskov a strát je preto vysvetliť tvorbu výsledku hospodárenia účtovnej jednotky, t.j. z akých výnosov a akých nákladov vznikol. Tento výkaz je pre používateľov informácií z účtovnej závierky zdrojom informácií o výnosnosti činnosti danej účtovnej jednotky.

Výkaz ziskov a strát je druhý najdôležitejší výkaz účtovnej závierky. Významnosť tohto výkazu je daná tým, že poskytuje informácie o už spomínanej ekonomickej výnosnosti podniku, no zároveň umožňuje posúdiť vnútornú charakteristiku výsledku hospodárenia na základe analýzy zložiek, ktoré ho tvoria.

Môžeme teda tvrdiť, že výkaz ziskov a strát je prehľadné usporiadanie výnosov a nákladov účtovnej jednotky za určité obdobie v peňažnom vyjadrení v požadovanom členení tak, aby bolo zrejmé, ako vznikol výsledok hospodárenia za toto obdobie. Štruktúra uvedeného výkazu je daná štruktúrou nákladov a výnosov usporiadaných v tomto výkaze. V slovenskej účtovníckej praxi sa vo výkaze ziskov a strát uplatňuje druhové členenie nákladov v súlade s ich členením v účtovníctve.

Výnosy a náklady predstavujú zložky výkazu ziskov a strát, ktoré poskytujú informácie o výnosnosti podniku, pričom meradlom výnosnosti je účtovný zisk, ktorý dosahuje účtovná jednotka vtedy, keď sú v účtovnom období, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka, vyššie výnosy ako náklady. V opačnom prípade dosiahla účtovná jednotka účtovnú stratu.

Ukazovatele, ktoré sú vo výkaze ziskov a strát, sú intervalovými ukazovateľmi (za určité obdobie) a sú vždy vyjadrené v celých € (v našom prípade v tisícoch Sk, pretože skúmame súvahy za roky 2006 až 2008).

Konkrétny náklad alebo konkrétny výnos je uvedený vo výkaze ziskov a strát konkrétnym názvom a peňažnou sumou, čo sa označuje pojmom výsledková položka, t.j. položka vytvárajúca výsledok hospodárenia. Iba peňažné vyjadrenie sa nazýva výsledkový stav.

Výnosové a nákladové položky môžu byť formálne usporiadané dvoma spôsobmi. V závislosti od formálneho usporiadania položiek výnosov a položiek nákladov rozlišujeme horizontálnu formu výkazu ziskov a strát a vertikálnu formu výkazu ziskov a strát. V SR sa používa vertikálna forma výkazu ziskov a strát, ktorá obsahuje stupňovité usporiadanie výsledkových položiek. To znamená, že jednotlivé položky nákladov a výnosov sa vykazujú kombinovane tak, aby sa v jednotlivých stupňoch vyčíslili príslušné ukazovatele, pričom výsledok hospodárenia sa vyazuje ako posledný ukazovateľ.

Vyčíslený výsledok hospodárenia po zdanení vo výkaze ziskov a strát, ktorý zatiaľ nebol rozdelený, predstavuje v súvahe vlastný zdroj krytia majetku získaného podnikateľskou činnosťou za bežné obdobie.

V súčasnosti sa v praxi podnikateľov používa účtovný výkaz – výkaz ziskov a strát, ktorého formu a štruktúru stanovilo MF SR záväzným predpisom pod názvom Výkaz ziskov a strát Úč POD 2 – 01 (teda ide o účtovný výkaz podnikateľských subjektov, je druhým výkazom účtovnej závierky, zostavovaný ako súčasť riadnej účtovnej závierky jedenkrát ročne).

4.2.3 POZNÁMKY

Keďže nám sledovaný podnik neposkytol poznámky k účtovnej závierke a z daného vyplýva, že ich nemôžeme analyzovať, ich vymedzeniu sa budeme venovať len okrajovo.

Poznámky tvoria neoddeliteľnú súčasť účtovnej závierky a tvoria jej dôležitú súčasť, pretože bližšie špecifikujú informácie, ktoré vysvetľujú a doplňujú údaje v súvahe a výkaze ziskov a strát, prípadne ďalších účtovných výkazov, ako boli súčasťou účtovnej závierky, v záujme zabezpečenia pravdivého zobrazenia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva v účtovnej závierke.

V poznámkach uvádza účtovná jednotka tiež informácie o skutočnostiach, ktoré môžu nastať v čase odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, do dňa jej zostavenia.

Do obsahu poznámok patria:

- všeobecné informácie o účtovnej jednotke,
- informácie o použitých účtovných zásadách a účtovných metódach,
- doplňujúce údaje k súvahe a výkazu ziskov a strát,
- prehľad zmien vlastného imania,
- prehľad peňažných tokov.

Opatrenie MF SR uvádza obsahové vymedzenie poznámok, neupravuje ich formálnu stránku prezentácie. Je vhodné poznámky prezentovať formou tabuliek a doplniť opisným spôsobom, aby boli prehľadné a ľahko analyzovateľné, pretože pre používateľov informácií z účtovnej závierky sú poznámky dôležitým zdrojom informácií o účtovnej jednotke, ktoré dokresľujú kvantitatívne ukazovatele prezentované v súvahe a vo výkaze ziskov a strát.

4.3 Analýza a štruktúra majetkovej podstaty podniku

Aby sme mohli uskutočniť analýzu majetkovej podstaty podniku, musíme poznať štruktúru majetku sledovaného podniku, ktorú môžeme zistiť zo strany aktív v účtovnom výkaze Súvaha. Tento výkaz však neobsahuje všetky aktíva účtovnej jednotky, pretože, ako nám je zo zákona o účtovníctve zrejmé, aktíva zahŕňajú majetok a iné aktíva, pričom informácie o iných aktívach sa uvádzajú v poznámkach. Je teda tiež potrebné definovať jednotlivé pojmy – aktíva, majetok a iné aktíva.

Aktívami rozumieme tie ekonomické prostriedky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, od ktorých sa očakáva, že v budúcnosti povedú k zvýšeniu ekonomických úžitkov a tvoria ich majetok a iné aktíva.

Pojmom **majetok** vymedzujeme tie aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, je takmer isté, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky, dajú sa spoľahlivo oceniť a vykazujú sa v súvahe.

Časť aktív účtovnej jednotky, ktoré nespĺňajú podmienky na ich zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy a ktoré sa vykazujú v účtovnej závierke v poznámkach, označujeme ako **iné aktíva**.

Súvahové položky strany aktív budeme analyzovať na základe vertikálneho členenia. Je však zrejmé, že sa budeme zameriavať len na analýzu tých súvahových položiek, ktoré sledovaná účtovná jednotka eviduje v súvahe za roky 2006 až 2008.

4.3.1 Analýza neobežného majetku

Sledovaný podnik v súvahe v rámci neobežného majetku eviduje:

a) dlhodobý nehmotný majetok – softvér v nulovej zostatkovej cene, teda odpísaný v plnej výške vo všetkých troch sledovaných rokoch, ale nevyradený z používania a

b) dlhodobý hmotný majetok v členení:

- pozemky – evidované iba v súvahe za rok 2008,
- stavby – evidované vo všetkých troch sledovaných rokoch,
- samostatné huteľné veci a súbory huteľných vecí (ďalej „samostatné HV a súbory HV“) - evidované vo všetkých troch sledovaných rokoch,
- ostatný dlhodobý hmotný majetok - v nulovej zostatkovej cene, teda odpísaný v plnej výške vo všetkých troch sledovaných rokoch, ale nevyradený z používania a

- obstarávaný dlhodobý hmotný majetok – evidovaný iba v súvahe za rok 2006.

Konkrétne hodnoty evidovaného dlhodobého hmotného majetku (v tis. Sk) čerpané zo súvahy za rok 2006 až 2008 sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

Tab. 1 Štruktúra dlhodobého hmotného majetku

Druh dlhodobého hmotného majetku	2006	2007	2008
<i>Pozemky</i>	-	-	269
<i>Stavby</i>	1 574	2 145	2 006
<i>Samostatné HV a súbory HV</i>	9 160	9 868	8 279
<i>Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok</i>	709	-	-
Σ Dlhodobý hmotný majetok	11 443	12 013	10 554

Zdroj: Súvaha 2006, 2007, 2008

Z uvedených údajov môžeme vidieť, že pozemky boli evidované v sledovanom podniku len v roku 2008 v hodnote 269 tis. Sk, čo môže znamenať, že v uvedenom roku došlo k obstaraniu pozemkov v tejto hodnote a keďže podnik dovedy žiadne pozemky neevidoval, môžeme sa domnievať, že dovedy predmet svojej činnosti realizoval bezvýhradne na cudzích pozemkoch.

Zostatková cena (berieme do úvahy stĺpec Netto súvahy, ktorý predstavuje vstupnú cenu zníženú o oprávky k danému majetku) stavieb sa v roku 2007 oproti roku 2006 zvýšila o 571 tis. Sk, pričom predpokladáme, že účtovná jednotka obstarala novú stavbu, čo nám čiastočne potvrdzuje aj hodnota obstarávaného dlhodobého hmotného majetku v sume 709 tis. Sk, pričom nesmieme opomenúť odpisovanie stavieb, resp. tvorbu opravnej položky k danému majetku. V roku 2008 oproti roku 2007 zostatková cena stavieb klesla o 139 tis. Sk, čo je spôsobené odpisovaním, resp. tvorbou opravnej položky k danému majetku.

Zostatková cena samostatných HV a súborov HV sa v roku 2007 oproti roku 2006 zvýšila o 708 tis. Sk, pričom predpokladáme, že účtovná jednotka obstarala nové hnutelné veci, čo nám čiastočne potvrdzuje aj hodnota obstarávaného dlhodobého hmotného majetku v sume 709 tis. Sk, pričom nesmieme opomenúť odpisovanie tohto majetku, resp. tvorbu opravnej položky k danému majetku. V roku 2008 oproti roku 2007 zostatková cena stavieb klesla o 1 589 tis. Sk, čo je spôsobené odpisovaním, resp. vyradením časti tohto majetku z používania či tvorbou opravnej položky.

Môžeme teda konštatovať, že hodnota dlhodobého majetku znížená o oprávky, resp. o opravné položky v roku 2007 oproti roku 2006 vzrástla o 570 tis. Sk a naopak v roku 2008 oproti roku 2007 poklesla o 1 459 tis. Sk.

4.3.2 Analýza zásob

Sledovaný podnik v súvahe v rámci obežného majetku eviduje vo všetkých troch sledovaných rokoch zásoby v nasledujúcom členení:

- a) materiál
- b) nedokončená výroba a polotovary
- c) výrobky

Konkrétne hodnoty evidovaných zásob (v tis. Sk) čerpané zo súvahy za rok 2006 až 2008 sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

Tab. 2   **Štruktúra zásob**

Druh zásob	2006	2007	2008
<i>Materiál</i>	79	462	437
<i>Nedokončená výroba a polotovary</i>	3 340	1 725	3 028
<i>Výrobky</i>	171	51	2 883
∑ Zásoby	3 590	2 238	6 348

Zdroj: Súvaha 2006, 2007, 2008

Z uvedeného je zrejmé, že zásoby materiálu v podniku v roku 2007 oproti roku 2006 niekoľkonásobne vzrástli (o 383 tis. Sk) a v roku 2008 oproti roku 2007 poklesli o 25 tis. Sk. Vysoký nárast materiálových zásob môže byť zapríčinený zmenou zamerania výroby, čo by spôsobilo postupné kumulovanie nepotrebného materiálu, resp. zavádzanie nového druhu výroby, kedy by nárast tohto materiálu spôsobovala neznalosť jeho potreby v novom výrobnom postupe.

Nedokončená výroba a polotovary mali kolísavý charakter a to v roku 2007 oproti roku 2006 bol zaznamenaný pokles takmer o polovicu, teda o 1 725 tis. Sk. Následne však v roku 2008 oproti roku 2007 bol zaznamenaný nárast o 1 303 tis. Sk. Tieto výkyvy mohli byť spôsobené aj klimatickými výkyvmi, ktoré majú vplyv na pestovanie poľnohospodárskych plodín.

Hodnota výrobkov v roku 2007 oproti roku 2006 poklesla o 120 tis. Sk a v roku 2008 oproti roku 2007 vzrástla až o 2 832 tis. Sk. Podporuje to hlavne našu hypotézu o zmene zamerania výroby, resp. zavádzaní nového druhu výroby.

Môžeme konštatovať, že hodnota zásob v roku 2007 oproti roku 2006 poklesla o 1 352 tis. Sk a v roku 2008 oproti roku 2007 vzrástla o 4 110 tis. Sk. *Z tabuľky č. 4*

taktiež môžeme vidieť, že nedokončená výroba a polotovary tvoria najväčšiu časť zásob, čo ale nie je nezvyklé, keďže sa jedná o poľnohospodársky podnik.

4.3.3 Analýza dlhodobých a krátkodobých pohľadávok

Sledovaný podnik v súvahe v rámci obežného majetku eviduje vo všetkých troch sledovaných rokoch iba dlhodobé pohľadávky z obchodného styku krátkodobé pohľadávky sleduje v nasledujúcom členení:

- a) pohľadávky z obchodného styku – k daným pohľadávkam účtovná jednotka vo všetkých troch sledovaných rokoch eviduje opravnú položku vo výške 194 tis. Sk
- b) daňové pohľadávky

Konkrétne hodnoty evidovaných pohľadávok (v tis. Sk) čerpané zo súvahy za rok 2006 až 2008 sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

Tab. 3 Štruktúra pohľadávok

Druh pohľadávok	2006	2007	2008
Dlhodobé pohľadávky z obchodného styku	1 430	1 335	813
<i>Krátkodobé pohľadávky z obchodného styku</i>	878	3 442	770
<i>Daňové pohľadávky</i>	138	984	1 022
∑ Krátkodobé pohľadávky	1 016	4 426	1 792

Zdroj: Súvaha 2006, 2007, 2008

Z tabuľky môžeme vidieť, že dlhodobé pohľadávky z obchodného styku majú klesajúcu tendenciu. V roku 2007 oproti roku 2006 poklesli o 95 tis. Sk a v roku 2008 bola hodnota dlhodobých pohľadávok oproti roku 2007 nižšia až o 522 tis. Sk. Tento pokles môže byť spôsobený tým, že sa podnik rozhodol svoje výrobky predávať svojim odberateľom s kratšou dobou splatnosti faktúr. Môže to taktiež súvisieť s rozvojom prepravných činností účtovnej jednotky.

Krátkodobé pohľadávky z obchodného styku v roku 2007 oproti roku 2006 vzrástli o 2 564 tis. Sk, no v roku 2008 spoločnosť zaznamenala ich pokles oproti roku 2007 o 2 672 tis. Sk.

Daňové pohľadávky mali rastúcu tendenciu. Svedčí o tom ich nárast v roku 2007 oproti roku 2006 o 846 tis. Sk a následne i nárast v roku 2008 oproti predchádzajúcemu roku o 38 tis. Sk.

4.3.4 Analýza finančných účtov a časového rozlíšenia

Sledovaný podnik v súvahe v rámci obežného majetku eviduje vo všetkých troch sledovaných rokoch v rámci evidencie finančných účtov:

a) peniaze

b) účty v bankách.

V rámci časového rozlíšenia sleduje účtovná jednotka vo všetkých troch sledovaných rokoch iba náklady budúcich období.

Konkrétne hodnoty evidovaných finančných účtov a časového rozlíšenia (v tis. Sk) čerpané zo súvahy za rok 2006 až 2008 sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

Tab. 4 Štruktúra finančných účtov a časového rozlíšenia

	2006	2007	2008
<i>Peniaze</i>	22	11	62
<i>Bankové účty</i>	8 095	10 503	7 216
Σ Finančné účty	8 117	10 514	7 278
Náklady budúcich období	295	146	94

Zdroj: Súvaha 2006, 2007, 2008

Zmena hodnoty peňazí v hotovosti a na bankových účtoch nie je zo súvahy jednoznačne jasná. Na zistenie peňažných tokov a príčin ich pohybov slúži výkaz Prehľad peňažných tokov, ktorý je súčasťou poznámok k účtovnej závierke, ktoré nám však neboli poskytnuté. Zhrnieme teda iba absolútne medziročné zmeny.

Hodnota peňazí v hotovosti sa znížila v roku 2007 oproti roku 2006 o 11 tis. Sk a, naopak, v roku 2008 oproti roku 2007 sa zvýšila o 51 tis. Sk. Hodnota peňažných prostriedkov na účtoch v bankách sa v roku 2007 oproti roku 2006 zvýšila o 2 408 tis. Sk a v roku 2008 sa oproti predchádzajúcemu roku znížila o 3 287 tis. Sk.

Náklady budúcich období sa postupne znižovali. V roku 2007 oproti predchádzajúcemu roku poklesli o 149 tis. Sk a v roku 2008 oproti roku 2007 poklesli o ďalších 52 tis. Sk. Uvedený pokles mohol byť spôsobený postupným rozpúšťaním do nákladov nájomného, resp. predplatného plateného vopred či napr. obmedzením najímania budov.

4.4 Analýza kapitálovej štruktúry

Aby sme mohli uskutočniť analýzu kapitálovej štruktúry podniku, musíme poznať štruktúru vlastného imania a záväzkov sledovaného podniku, ktorú môžeme zistiť zo strany pasív v účtovnom výkaze Súvaha. Tento výkaz však neobsahuje všetky pasíva účtovnej jednotky, pretože, ako nám je zo zákona o účtovníctve zrejmé, pasíva zahŕňajú vlastné imanie a záväzky a iné pasíva, pričom informácie o iných pasívach sa uvádzajú v poznámkach. Je teda tiež potrebné definovať jednotlivé pojmy – pasíva, vlastné imanie, záväzky a iné pasíva.

Pasívami rozumieme tie zdroje majetku, ktoré predstavujú celkovú sumu záväzkov účtovnej jednotky vrátane iných pasív a rozdielu majetku a záväzkov.

Spomínaný rozdiel medzi majetkom a záväzkami predstavuje **vlastné imanie**, často označované aj vlastné zdroje krytia, či vlastný kapitál.

Pojmom **záväzok** vymedzujeme existujúcu povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí, je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky, dá sa spoľahlivo oceniť a vykazuje sa v súvahe.

Povinnosť účtovnej jednotky, ktorá nespĺňa podmienky na jej zaúčtovanie na účtoch hlavnej knihy a ktorá sa vykazuje v účtovnej závierke v poznámkach, označujeme ako **iné pasíva**.

Súvahové položky strany pasív budeme analyzovať na základe ich vertikálneho členenia. Je však zrejmé, že sa budeme zameriavať len na analýzu tých súvahových položiek, ktoré sledovaná účtovná jednotka eviduje v súvahe za roky 2006 až 2008.

4.4.1 Analýza vlastného imania

Sledovaný podnik v súvahe eviduje vo všetkých troch sledovaných rokoch vlastné imanie v nasledujúcej štruktúre:

- a) základné imanie,
- b) ostatné kapitálové fondy,
- c) zákonný rezervný fond,
- d) nerozdelený zisk minulých rokov a
- e) výsledok hospodárenia za účtovné obdobie.

Konkrétne hodnoty evidovaných zložiek vlastného imania (v tis. Sk) čerpané zo súvahy za rok 2006 až 2008 sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

Tab. 5 Štruktúra vlastného imania

Zložka vlastného imania	2006	2007	2008
<i>Základné imanie</i>	200	200	200
<i>Ostatné kapitálové fondy</i>	1 726	1 726	1 726
<i>Zákonný rezervný fond</i>	20	20	20
<i>Nerozdelený zisk minulých rokov</i>	12 357	13 257	17 457
<i>Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie</i>	957	4 234	912
∑ Vlastné imanie	15 260	19 437	20 315

Zdroj: Súvaha 2006, 2007, 2008

Ako môžeme z uvedenej tabuľky vidieť, hodnota základného imania, ostatných kapitálových fondov a zákonného rezervného fondu zostala po všetky tri sledované účtovné obdobia konštantná, nemenila sa a preto sa týmto zložkám vlastného imania nebudeme ďalej venovať.

Nerozdelený zisk minulých rokov sa postupne kumuloval. V roku 2007 oproti roku 2006 vzrástol o 900 tis. Sk a v roku 2008 oproti roku 2007 vzrástol o 4 200 tis. Sk. Je to spôsobené tým, že vždy z výsledku hospodárenia za účtovné obdobie, teda zo zisku bola rozdelená iba malá časť (aby výsledná suma činila celé stovky tisíc Sk) a zvyšok bol prevedený do nerozdeleného zisku minulých rokov.

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie v roku 2007 oproti predchádzajúcemu roku vzrástol o 3 277 tis. Sk, no v roku 2008 oproti roku 2007 poklesol o 3 322 tis. Sk. Mohlo to byť spôsobené nastupujúcou hospodárskou krízou vo svete, pretože v roku 2008 vykázala veľká väčšina podnikov zníženie zisku, resp. prešla až do straty.

4.4.2 Analýza rezerv a dlhodobých záväzkov

Sledovaný podnik v súvahe eviduje vo všetkých troch sledovaných rokoch v rámci rezerv iba krátkodobé rezervy. V rámci dlhodobých záväzkov eviduje taktiež vo všetkých troch rokoch:

- a) záväzky zo sociálneho fondu a
- b) odložený daňový záväzok.

Konkrétne hodnoty evidovaných krátkodobých rezerv a dlhodobých záväzkov (v tis. Sk) čerpané zo súvahy za rok 2006 až 2008 sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

Tab. 6 Štruktúra rezerv a dlhodobých záväzkov

2006 2007 2008

Krátkodobé rezervy	210	289	261
<i>Závazky zo sociálneho fondu</i>	34	63	64
<i>Odložený daňový záväzok</i>	381	464	337
∑ Dlhodobé záväzky	415	527	401

Zdroj: Súvaha 2006, 2007, 2008

V sledovanej účtovnej jednotke sa hodnota krátkodobých rezerv v roku 2007 oproti roku 2006 zvýšila o 79 tis. Sk a v roku 2008 oproti predchádzajúcemu roku sa ich hodnota znížila o 28 tis. Sk. Zvýšenie mohlo byť spôsobené tvorbou týchto krátkodobých rezerv a zníženie, naopak, ich čerpaním.

Dlhodobé záväzky zo sociálneho fondu sa postupne zvyšovali. Najskôr o 29 tis. Sk v roku 2007 oproti roku 2006 a následne o 1 tis. Sk v roku 2008 oproti roku 2007. Zvyšovanie týchto záväzkov je zapríčinené povinnými prídelmi do Sociálneho fondu z objemu hrubých miezd. Zníženie rastu tejto hodnoty môžeme pripisovať čerpaniu Sociálneho fondu.

Odložený daňový záväzok sa v roku 2007 oproti predchádzajúcemu roku zvýšil o 83 tis. Sk a následne sa znížil o 127 tis. Sk v roku 2008 oproti roku 2007. To znamená, že podnik účtoval o odloženej dani, pričom zníženie tohto odloženého daňového záväzku vlastne znamená odloženú daňovú pohľadávku.

4.4.3 Analýza krátkodobých záväzkov

Sledovaný podnik eviduje krátkodobé záväzky v nasledujúcej štruktúre:

- záväzky z obchodného styku – evidované vo všetkých troch sledovaných rokoch,
- záväzky voči zamestnancom – evidované v rokoch 2006 a 2007,
- záväzky zo sociálneho poistenia – evidované v rokoch 2006 a 2007,
- daňové záväzky a dotácie – evidované v rokoch 2006 a 2007 a
- ostatné záväzky – evidované taktiež v rokoch 2006 a 2007.

Konkrétne hodnoty evidovaných zložiek krátkodobých záväzkov (v tis. Sk) čerpané zo súvahy za rok 2006 až 2008 sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

Tab. 7 Štruktúra krátkodobých záväzkov

Druh krátkodobých záväzkov	2006	2007	2008
<i>Závazky z obchodného styku</i>	1 994	534	240
<i>Závazky voči zamestnancom</i>	215	256	-
<i>Závazky zo sociálneho poistenia</i>	164	152	-

<i>Daňové záväzky a dotácie</i>	104	484	-
<i>Ostatné záväzky</i>	62	62	-
Σ Krátkodobé záväzky	2 539	1 488	240

Zdroj: Súvaha 2006, 2007, 2008

Hodnota evidovaných krátkodobých záväzkov z obchodného styku sa postupne znižovala a to o 1 051 tis. Sk v roku 2007 oproti roku 2006 a o 1 248 tis. Sk v roku 2008 oproti roku 2007. Tento pokles môže byť spôsobený tým, že účtovná jednotka eviduje menej neuhradených záväzkov voči svojim dodávateľom, resp. sa znížila celková výška záväzkov z obchodného styku.

Ako je vyššie spomenuté, záväzky voči zamestnancom sledovaný podnik evidoval len v rokoch 2006 a 2007 a tu došlo k medziročnému absolútnemu nárastu o 41 tis. Sk.

Záväzky zo sociálneho fondu spoločnosť takisto evidovala iba v rokoch 2006 a 2007, kedy tieto záväzky medziročne absolútne poklesli o 12 tis. Sk.

Daňové záväzky a dotácie taktiež spoločnosť evidovala len v rokoch 2006 a 2007 a tieto záväzky a dotácie sa medziročne zvýšili o 380 tis. Sk.

Ostatné záväzky boli v účtovnej evidencii účtovnej jednotky v rokoch 2006 a 2007, kedy nedošlo k žiadnemu rozdielu.

Krátkodobé záväzky ako celok mali teda klesajúcu tendenciu.

4.4.4 Analýza bankových úverov a výpomocí a časového rozlíšenia

Sledovaný podnik v súvahe eviduje vo všetkých troch sledovaných rokoch v rámci bankových úverov a výpomocí iba bankové úvery dlhodobé. V rámci časového rozlíšenia eviduje taktiež vo všetkých troch rokoch:

- a) výdavky budúcich období a
- b) výnosy budúcich období.

Konkrétne hodnoty evidovaných dlhodobých bankových úverov a časového rozlíšenia (v tis. Sk) čerpané zo súvahy za rok 2006 až 2008 sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

Tab. 8 Štruktúra dlhodobých bankových úverov a časového rozlíšenia

	2006	2007	2008
Bankové úvery dlhodobé	5 581	7 905	5 232
<i>Výdavky budúcich období</i>	7	30	7
<i>Výnosy budúcich období</i>	1 879	996	423

Σ **Časové rozlíšenie**
Zdroj: Súvaha 2006, 2007, 2008

1 886   1 026   430

Z uvedených údajov vyplýva, že výška dlhodobých bankových úverov v roku 2007 oproti predchádzajúcemu roku vzrástla o 2 324 tis. Sk a v roku 2008 oproti roku 2007 ich výška poklesla o 2 673 tis. Sk. Nárast mohol byť spôsobený ďalším čerpaním bankového úveru a pokles zasa, naopak, splácaním úveru.

Výdavky budúcich období v roku 2007 oproti roku 2006 vzrástli o 23 tis. Sk a následne v roku 2008 oproti roku 2007 poklesli o v rovnakej výške.

Výnosy budúcich období (napr. nájomné inkasované vopred a pod.) postupne klesali, a to v roku 2007 oproti roku 2006 poklesli o 883 tis. Sk a pokles o 573 tis. Sk zaznamenali v roku 2008 oproti predchádzajúcemu roku

4.5 Analýza výkazu ziskov a strát

Na základe poznatkov, ktoré sme uviedli v *podkapitole 4.2.2*, môžeme konštatovať, že dôkladná analýza jednotlivých vyčíslených ukazovateľov, ktorými sú obchodná marža, pridaná hodnota a jednotlivé výsledky hospodárenia, poskytuje manažmentu podniku významné informácie, ktoré slúžia ako podklad na ďalšiu analýzu výnosnosti a rentability.

Ako je nám už známe, výkaz ziskov a strát obsahuje informácie o nákladoch a výnosoch, čiastkových ukazovateľoch (obchodná marža, pridaná hodnota) a o výsledku hospodárenia. Je preto potrebné vymedziť tieto pojmy.

Nákladom je zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť.

Pod pojmom **výnos** rozumieme zvýšenie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť.

Obchodná marža je rozdielom medzi tržbami z predaja tovaru a nákladmi vynaloženými na obstaranie predaného tovaru. Je to teda výsledok z predaja tovaru a kvantifikuje výnosnosť obchodnej činnosti.

Pridaná hodnota je ukazovateľom zameraným na vykazovanie novovytvorenej hodnoty podniku. Tomuto ukazovateľu, jeho zložkám a výpočtu sa budeme venovať neskôr podrobnejšie.

Oceneným výsledným efektom činnosti účtovnej jednotky dosiahnutým v účtovnom období je **výsledok hospodárenia**.

Budeme detailnejšie analyzovať takmer všetky tieto zložky výkazu ziskov a strát. Výnimkou bude len obchodná marža, keďže túto sledovaný podnik nevykazuje, vzhľadom na to, že sa zameriava na predaj vlastných výrobkov a služieb a nie na nákup a následný predaj tovaru, na ktorý sa tento ukazovateľ vzťahuje.

4.5.1 Analýza tvorby pridanej hodnoty

Pridanú hodnotu vypočítavame podľa nasledujúceho vzťahu:

VÝROBA – VÝROBNÁ SPOTREBA,

pričom výrobu v našom prípade tvoria tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb a zmena stavu vnútroorganizačných zásob a výrobnú spotrebu tvorí spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok a služby.

Konkrétne hodnoty jednotlivých položiek, z ktorých sa vypočítava pridaná hodnota sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tab. 9 Tvorba pridanej hodnoty

číslo riadku	Položky	2006	2007	2008
$1 = 2 + 3$	<i>Výroba</i>	24 480	32 058	34 527
2	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	25 945	33 793	30 180
3	Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob	-1 465	-1 735	4 347
$4 = 5 + 6$	<i>Výrobná spotreba</i>	21 053	22 017	27 503
5	Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok	17 481	18 333	22 425
6	Služby	3 572	3 684	5 078
$7 = 1 - 4$	Pridaná hodnota	3 427	10 041	7 024

Zdroj: Výkaz ziskov a strát 2006, 2007, 2008

Z uvedeného môžeme vidieť, že na výrobe sa vo všetkých troch rokoch výrazne podieľali tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb, pričom v rokoch 2006 a 2007 zmeny stavu vnútroorganizačných zásob vykazovali záporné hodnoty, teda znižovali celkovú hodnotu výroby a iba v roku 2008 vykazovali kladnú hodnotu a teda celkovú hodnotu výroby zvyšovali. Celková hodnota výroby mala rastúcu tendenciu. V roku 2007

oproti roku 2006 vzrástla o 7 578 tis. Sk a v roku 2008 oproti predchádzajúcemu roku vzrástla o 2 469 tis. Sk.

Na výrobnéj spotrebe sa vo všetkých troch rokoch výrazne podieľala spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok, ktorá mala rastúcu tendenciu. Rastúcu tendenciu mali aj náklady na služby, no tie sa na výrobnéj spotrebe podieľali menším dielom. Celková výrobná spotreba mala rastúcu tendenciu. V roku 2007 oproti roku 2006 vzrástla o 964 tis. Sk a v roku 2008 oproti predchádzajúcemu roku vzrástla o 4 092 tis. Sk.

Pridaná hodnota v roku 2007 oproti predchádzajúcemu roku vrástla o 6 614 tis. Sk a v roku 2008 oproti roku 2007 poklesla o 3 017 tis. Sk.

Obr. 1 Vývoj pridanej hodnoty v sledovaných rokoch

Výkaz
a strát 2006, 2007, 2008

Zdroj:
ziskov

4.5.2 Analýza tvorby výsledku hospodárenia z hospodárskej činnosti

Hospodárska činnosť podniku je vlastne hlavná činnosť, hlavné zameranie podniku. Je to vo svojej podstate realizácia predmetu podnikateľskej činnosti, ktorý je uvedený v Obchodnom registri. Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti potom predstavuje rozdiel medzi výnosmi z hospodárskej činnosti a nákladmi na hospodársku činnosť.

Medzi výnosy z hospodárskej činnosti zaraďujeme všetky výnosy, o ktorých účtovná jednotka počas celého trvania účtovného obdobia účtuje v účtovných skupinách 60 až 65 a nesmieme opomenúť ani účet 697 – Prevod výnosov z hospodárskej činnosti. Nami sledovaná účtovná jednotka vo výkaze ziskov a strát za roky 2006 až 2008 vykazovala tieto výnosové položky (viď prílohu č. 3):

- tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb – zaoberali sme sa nimi pri analýze tvorby pridanej hodnoty,
- zmeny stavu vnútroorganizačných zásob – tiež sme sa nimi zaoberali v predchádzajúcej podkapitole,
- tržby z predaj dlhodobého majetku a materiálu – zachytené vo výkaze ziskov a strát v rokoch 2006 a 2008 a
- ostatné výnosy z hospodárskej činnosti – mali klesajúcu tendenciu vo všetkých sledovaných rokoch.

Medzi náklady na hospodársku činnosť zaraďujeme všetky náklady, o ktorých účtovná jednotka počas celého trvania účtovného obdobia účtuje v účtovných skupinách 50 až 55 a nesmieme opomenúť ani účet 597 – Prevod nákladov na hospodársku činnosť. Sledovaný podnik vo výkaze ziskov a strát za roky 2006 až 2008 vykazoval tieto nákladové položky (viď prílohu č. 3):

- spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok,
- služby,
- osobné náklady – mali rastúcu tendenciu vo všetkých sledovaných obdobiach,
- dane a poplatky – v roku 2007 oproti roku 2006 poklesli, v roku 2008 oproti roku 2007 vzrástli,
- odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému a dlhodobému hmotnému majetku - mali rastúcu tendenciu vo všetkých sledovaných obdobiach,
- zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu – vykazovaná iba v roku 2006,
- ostatné náklady na hospodársku činnosť – mali klesajúcu tendenciu vo všetkých troch obdobiach.

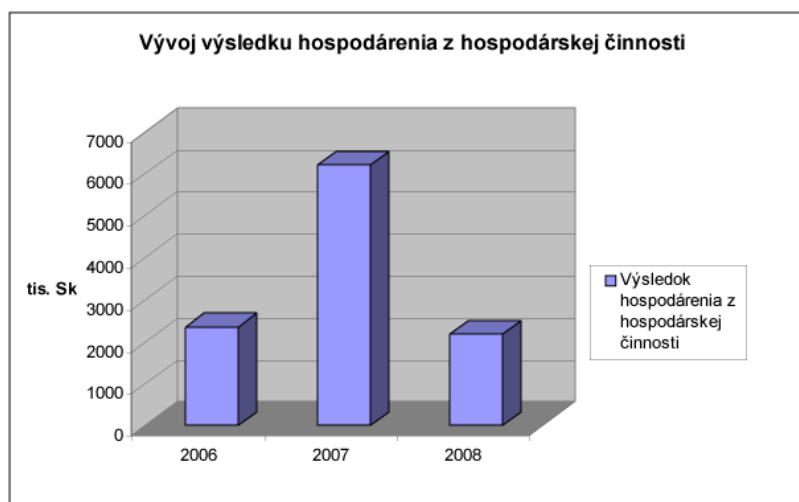
Odpočítaním všetkých nákladov na hospodársku činnosť od všetkých výnosov z hospodárskej činnosti vyčíslime výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti, ktorý v sledovaných rokoch dosahoval nasledujúce hodnoty:

Tab. 10   **Vývoj VH z hospodárskej činnosti**

	2006	2007	2008
<i>Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti</i>	2 357	6 196	2 171
Zdroj: Výkaz ziskov a strát 2006, 2007, 2008			

Výsledkom hospodárenia z hospodárskej činnosti bol vo všetkých rokoch zisk, ktorý v roku 2007 oproti roku 2006 vzrástol o 3 839 tis. Sk a v roku 2008 oproti predchádzajúcemu roku poklesol o 4 025 tis. Sk. Tento výsledok hospodárenia mal kolísavý priebeh, o čom svedčí aj nasledujúci graf.

Obr. 2 Vývoj výsledku hospodárenia z hospodárskej činnosti

Výkaz
a strát 2006, 2007, 2008

Zdroj:
ziskov

4.5.3 Analýza tvorby výsledku hospodárenia z finančnej činnosti

Finančná činnosť podniku predstavuje všetky činnosti podniku, ktorými sú realizované finančné operácie na finančných trhoch. Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti potom predstavuje rozdiel medzi výnosmi z finančnej činnosti a nákladmi na finančnú činnosť.

Medzi výnosy z finančnej činnosti zaraďujeme všetky výnosy, o ktorých účtovná jednotka počas celého trvania účtovného obdobia účtuje v účtovej skupine 66 a nesmieme opomenúť ani účet 698 – Prevod finančných výnosov. Nami sledovaná účtovná jednotka vo výkaze ziskov a strát za roky 2006 až 2008 vykazovala tieto výnosové položky (viď prílohu č. 3):

- výnosové úroky – v roku 2007 oproti roku 2006 vzrástli a v roku 2008 oproti roku 2007 poklesli späť na pôvodnú hodnotu,
- kurzové zisky – v roku 2007 oproti roku 2006 poklesli, v roku 2008 oproti roku 2007 vzrástli.

Medzi náklady na finančnú činnosť zaraďujeme všetky náklady, o ktorých účtovná jednotka počas celého trvania účtovného obdobia účtuje v účtovej skupine 56 a nesmieme opomenúť ani účet 598 – Prevod finančných nákladov. Sledovaný podnik vo výkaze ziskov a strát za roky 2006 až 2008 vykazoval tieto nákladové položky (viď *prílohu č. 3*):

- nákladové úroky - v roku 2007 oproti roku 2006 poklesli, v roku 2008 oproti roku 2007 vzrástli,
- kurzové straty v roku 2007 oproti roku 2006 poklesli, v roku 2008 oproti roku 2007 vzrástli,
- ostatné náklady na finančnú činnosť – mali rastúcu tendenciu vo všetkých sledovaných obdobiach.

Odpočítaním všetkých nákladov na finančnú činnosť od všetkých výnosov z finančnej činnosti vyčíslime výsledok hospodárenia z finančnej činnosti, ktorý v sledovaných rokoch dosahoval nasledujúce hodnoty:

Tab. 11 Vývoj VH z finančnej činnosti

	2006	2007	2008
<i>Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti</i>	-1 156	-961	-1 024
Zdroj: Výkaz ziskov a strát 2006, 2007, 2008			

Výsledkom hospodárenia z finančnej činnosti vo všetkých troch rokoch bola strata, ktorá sa v roku 2007 oproti roku 2006 znížila o 195 tis. Sk a v roku 2008 oproti predchádzajúcemu roku sa prehĺbila o 63 tis. Sk. Tento výsledok hospodárenia mal kolísavý priebeh, o čom svedčí aj nasledujúci graf.

Obr. 3 Vývoj výsledku hospodárenia z finančnej činnosti

Zdroj: Výkaz
ziskov a strát

2006, 2007, 2008

4.5.4 Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti a daň z príjmov z bežnej činnosti – odložená a splatná

Sčítaním výsledku hospodárenia z hospodárskej činnosti a výsledku hospodárenia z finančnej činnosti získame výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením. Ak je týmto výsledkom hospodárenia zisk (i strata, v prípade, ak je celkový výsledok hospodárenia zisk), upraví sa o pripočítateľné a odpočítateľné položky k základu dane podľa daňovej legislatívy a poprípade sa vyčíslí odložená daňová pohľadávka (vo VZaS sa vykazuje ako náklad so znamienkom -) či odložený daňový záväzok (vo VZaS sa vykazuje ako náklad so znamienkom +). Vyčíslí sa taktiež splatná daň z príjmu, ktorá je takisto nákladovou položkou (príp. nákladom so znamienkom -, ak ide o zápornú daňovú povinnosť). Po týchto všetkých úpravách získame výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení, ktorý má v sledovanej účtovnej jednotke nasledovný priebeh:

Tab. 12 Vývoj VH z bežnej činnosti

	2006	2007	2008
<i>Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti</i>	945	4 234	912

Zdroj: Výkaz ziskov a strát 2006, 2007, 2008

Výsledkom hospodárenia z bežnej činnosti vo všetkých troch rokoch bol zisk, ktorý sa v roku 2007 oproti roku 2006 zvýšil o 3 289 tis. Sk a v roku 2008 oproti predchádzajúcemu roku sa znížil o 3 322 tis. Sk. Tento výsledok hospodárenia mal kolísavý priebeh, o čom svedčí aj nasledujúci graf.

Obr. 4 Vývoj výsledku hospodárenia z bežnej činnosti

V ý k a z
2006, 2007, 2008

Z d r o j :
ziskov a strát

4.5.5 Analýza tvorby výsledku hospodárenia z mimoriadnej činnosti a daň z príjmov z mimoriadnej činnosti – splatná

Mimoriadna činnosť podniku predstavuje všetky situácie, ktoré sú podmienené náhodnými vplyvmi okolia, ako napr. živelné pohromy, dopravné nehody, havárie potrubí. Výsledok hospodárenia z mimoriadne činnosti potom predstavuje rozdiel medzi mimoriadnymi výnosmi a mimoriadnymi nákladmi.

Medzi mimoriadne výnosy zaraďujeme všetky výnosy, o ktorých účtovná jednotka počas celého trvania účtovného obdobia účtuje v účtovej skupine 68. Nami sledovaná účtovná jednotka vo výkaze ziskov a strát vykazovala mimoriadne výnosy iba v roku 2006 vo výške 15 tis. Sk.

Medzi mimoriadne náklady zaraďujeme všetky náklady, o ktorých účtovná jednotka počas celého trvania účtovného obdobia účtuje v účtovej skupine 58. Nami sledovaná účtovná jednotka vo výkaze ziskov a strát za roky 2006 až 2008 nevykazovala žiadne mimoriadne náklady.

Pri výpočte a vykazovaní splatnej a odloženej dane sa postupuje rovnako ako pri výsledku hospodárenia z bežnej činnosti (viď *podkapitolu 4.5.4*)

Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti po zdanení bol teda v roku 2006 zisk vo výške 12 tis. Sk.

4.5.6 Analýza vývoja výsledku hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení

Výsledok hospodárenia z účtovné obdobie po zdanení, tiež nazývaný aj celkový výsledok hospodárenia účtovnej jednotky vyčíslime ako súčet výsledku hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení a výsledku hospodárenia z mimoriadnej činnosti po zdanení a získame nasledujúce hodnoty:

Tab. 13 Vývoj VH za účtovné obdobie

	2006	2007	2008
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	957	4 234	912
Zdroj: Výkaz ziskov a strát 2006, 2007, 2008			

Výsledkom hospodárenia za účtovné obdobie vo všetkých troch rokoch bol zisk. Keďže sa výsledok hospodárenia za účtovné obdobie odlišuje od výsledku hospodárenia z bežnej činnosti iba v roku 2006 (je vyšší o 12 tis. Sk), nie je potrebné uvádzať jeho medziročné zmeny a ani ukázkový graf, pretože ten je veľmi podobný *Obr. 4*.

Záver

Vypracovali sme tému Účtovná závierka a možnosti jej využitia v manažmente podniku. Táto téma bola spracovaná na základe výkazov účtovnej závierky – súvahy a výkazu ziskov a strát – spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej oblasť podnikania je poľnohospodárska výroba, predaj poľnohospodárskych produktov, ale aj poskytovanie verejnej cestnej nákladnej dopravy. Táto spoločnosť svoju podnikateľskú činnosť vykonáva v Nitrianskom kraji od 31.03. 1994.

V našej bakalárskej práci sme analyzovali výkazy účtovnej závierky vybraného podniku, hodnotili sme vývoj súvahových a výsledkových položiek a na základe zistených medziročných zmien v týchto súvahových a výsledkových položkách sme sa pokúšali dedukovať príčiny týchto zmien.

Na základe analýzy strany aktív súvahy sme dospeli k nasledujúcim záverom:

- zostatková cena dlhodobého majetku mala v sledovaných rokoch kolísavú tendenciu, čo však, ako môžeme predpokladať, bolo spojené s obstaraním nového dlhodobého majetku a následne z jeho odpisovaním,
- zásoby mali taktiež kolísavú tendenciu – uvedené mohlo byť spôsobené zmenou zamerania výroby, resp. zavádzaním nového typu výroby a keďže sa jedná o poľnohospodársky podnik, nemalú úlohu tu zohrávajú i klimatické výkyvy,
- dlhodobé pohľadávky mali klesajúci vývoj, čo môže byť spôsobené jednak zmenou platobných podmienok pre odberateľov, jednak postupným inkasovaním dlhodobých pohľadávok a takisto aj zmenou predajnej stratégie poľnohospodárskych výrobkov,
- krátkodobé pohľadávky mali kolísavý vývoj, pričom však daňové pohľadávky zaznamenali nárast,
- hodnoty na finančných účtoch kolísali – príčina tohto kolísania je nejednoznačná, pretože na zistenie príčiny pohybov peňažných tokov slúži výkaz Prehľad peňažných tokov, ktorý nám nebol poskytnutý a
- náklady budúcich období sa postupne znižovali, čo mohlo byť spôsobené postupným rozpúšťaním do nákladov nájomného, resp. predplatného plateného vopred či napr. obmedzením najímania budov.

Na základe analýzy strany pasív súvahy sme dospeli k nasledujúcim záverom:

- vlastné imanie každoročne rástlo, čoho príčinou je najmä kumulovanie zisku minulých rokov,
- rezervy mali kolísavý priebeh, čo mohlo byť spôsobené tvorbou krátkodobých rezerv a následne ich čerpaním,
- dlhodobé záväzky kolísali, pričom toto môže byť spôsobené tvorbou a čerpaním Sociálneho fondu a účtovaním o odloženej dani z príjmov,
- krátkodobé záväzky podniku klesali, nakoľko takmer všetky krátkodobé záväzky, okrem záväzkov z obchodného styku, boli evidované v súvahe iba v prvých dvoch sledovaných rokoch,
- výška dlhodobých bankových úverov kolísala, čo mohlo byť spôsobené najskôr čerpaním bankového úveru a následne jeho splácaním a
- časové rozlíšenie klesalo, pričom väčší podiel na tomto poklese má pokles výnosov budúcich období.

Na základe analýzy výkazu ziskov a strát sme dospeli k nasledujúcim záverom:

- pridaná hodnota kolísala, pričom toto kolísanie spôsobovalo kolísanie jednotlivých položiek, ktoré túto pridanú hodnotu tvoria (pre nás sú z týchto položiek najzaujímavejšie tržby, ktoré taktiež kolísali),
- výsledkom hospodárenia z hospodárskej činnosti bol vo všetkých troch sledovaných rokoch zisk, ktorý mal kolísavý priebeh, čo bolo spôsobené kolísaním jednotlivých zložiek tohto výsledku hospodárenia,
- výsledkom hospodárenia z finančnej činnosti bola strata, ktorá mala taktiež kolísavý priebeh, pričom príčinou uvedeného je takisto kolísanie jednotlivých zložiek tohto výsledku hospodárenia,
- logicky preto aj výsledok hospodárenia má kolísavý priebeh, pričom vo všetkých troch sledovaných obdobiach je ním zisk,
- výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti podnik vykazoval iba v roku 2006, a to zisk a
- môžeme teda dedukovať, že výška výsledku hospodárenia za účtovné obdobie, bol zisk, ktorý mal tiež kolísavú tendenciu.

Z uvedeného vyplýva, že majetková a finančná štruktúra podniku počas sledovaných období mala kolísavý priebeh, okrem dlhodobých pohľadávok, čo pre podnik nepriaznivé, nakoľko nedokáže na základe získaných informácií predpovedať jednoznačne vývoj svojej majetkovej a aj finančnej štruktúry. Ďalej môžeme konštatovať, že síce výsledok hospodárenia z bežnej činnosti, ako aj celkový výsledok hospodárenia za účtovné obdobie bol zisk, no výrazne kolísal. Takisto sa za istý negatívny jav dá pokladať to, že podnik vo všetkých troch sledovaných rokoch vykázal stratu z finančnej činnosti.

Návrhy na využitie v praxi

Na základe uskutočnenej analýzy výkazov účtovnej závierky vybranej spoločnosti za sledované roky 2006 až 2008 možno odporučiť nasledovné:

- analyzovať tak vnútorné, ako aj vonkajšie prostredie podniku, a pomocou SWOT analýzy zhodnotiť a vymedziť silné a slabé stránky podniku a taktiež možné príležitosti a ohrozenia a na ich základe podniknúť ďalšie kroky,
- uskutočniť komplexný prieskum trhu zameraný na konkurenčnú situáciu v odvetví poľnohospodárstva v danom regióne i v rámci celého Slovenska, na zhodnotenie obchodných partnerov na trhu a na odhalenie možných rizík a príležitostí na trhu,
- rozhodnúť o realizácii nového výrobného programu, resp. zvážiť ďalší predaj už existujúcich produktov na nových trhoch pomocou riadeného anonymného interview s expertmi v uvedenej oblasti,
- zhodnotiť efektívnosť predaja produktov, resp. poskytovaných dopravných služieb formou vnútorného auditu podniku,
- zaviesť splátkový kalendár úhrady pohľadávok po lehote splatnosti, penalizovať oneskorené úhrady pohľadávok po lehote splatnosti, postúpiť neuhradené pohľadávky po lehote splatnosti na exekučné konanie.

Bakalárska práca je vypracovaná so zámerom analyzovania majetkovej a finančnej štruktúry podniku a taktiež je vypracovaná so zámerom analyzovania jednotlivých výsledkov hospodárenia a ich zložiek. Predmetné návrhy môžu pomôcť manažmentu podniku k správnym rozhodnutiam a tým prispieť k zlepšeniu dosiahnutých výsledkov v podnikateľskej činnosti.

Zoznam použitej literatúry

1. ALEXÝ, J. 2005. Finančná a ekonomická analýza. Bratislava: IRIS, 2005, 121 s. ISBN 80-89018-90-4
2. BELICA, M. 2002. Podnikové financie. Nitra: SPU, 2002, s. 39. ISBN 80-8069-006-5
3. BIELIK, P. 2008. Podnikové hospodárstvo. Nitra: SPU, 2008, 319 s. ISBN 978-80-552-0010-1
4. CILIKOVÁ, O. – LAPKOVÁ, M. 2008. Manažérske účtovníctvo. Banská Bystrica: UMB, 2008, 124 s. ISBN 978-80-8083-696-2
5. HUDECOVÁ, I. 2009. Účtovná závierka v PÚ za rok 2008. In: *Dane, účtovníctvo – vzory a prípady*, Žilina: Poradca, s. r. o., 2009, č. 1, s. 93-94. ISSN 1335-9630
6. Chartered Institute of Management Accountants. 2004. Manažérske účtovníctvo – oficiálna terminológia. Bratislava: IURA Edition, s. r. o., 2004, s. 302. ISBN 80-89047-59-9
7. KARDOŠ, Š. – PASTIERIK, V. 2009. Účtovná závierka podnikateľov za rok 2008 - základné informácie. In: *Dane a účtovníctvo v praxi*, Bratislava: IURA Edition, s. r. o., 2009, č. 1, s. 25-49. ISSN 1335-7034
8. KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ, M. 2007. Finančná analýza podniku. Bratislava: IURA Edition, s. r. o., 2007, 206 s. ISBN 978-80-8078-117-0
9. KRIŠTOFÍK, P. – SAXUNOVÁ, D. – ŠURANOVÁ, Z. 2009. Finančné účtovníctvo a riadenie s aplikáciou IAS/IFRS. Bratislava: IURA Edition, s. r. o., 2009, s. 33. ISBN 978-80-8078-230-6
10. KUČERA, M. – LÁTEČKOVÁ, A. 2008. Podnikové informačné systémy a účtovníctvo. Nitra: SPU, 2008, s. 51-52. ISBN 978-80-8069-985-7
11. MALEJČÍK, A. 2008. Základy manažmentu. Nitra: SPU, 2008, 162 s. ISBN 978-80-552-0132-0
12. MICHNÍK, Ľ. – ŠÍBL, D. – SMREKOVÁ, M. a kol. 1995. Ekonomická encyklopédia. Bratislava: SPRINT, 1995, s. 591-592. ISBN 80-967122-2-5
13. PATAKY, J. – HACHEROVÁ, Ž. – KOČNER, M. 2008. Základy účtovníctva. Nitra: SPU, 2008, 213 s. ISBN 978-80-552-0009-5

14. PATAKY, J. – ŠKORECOVÁ, E. – BITTEROVÁ, M. 2007. Podvojný účtovníctvo pre samoukov. Nitra: Effeta, 2007, 218 s. ISBN 978-80-89245-05-5
15. PIVRNEC, J. 1995. Finanční management. Praha: Grada Publishing, 1995, s. 49. ISBN 80-85623-92-7
16. SAXUNOVÁ, D. 2008. Ako správne rozumieť informáciám z účtovnej závierky. Bratislava: IURA Edition, s. r. o., 2008, 210 s. ISBN 978-80-8078-189-7
17. SEDLÁK, M. 2008. Základy manažmentu. Bratislava: IURA Edition. 2008, 310 s. ISBN 978-80-8078-193-4
18. SOUKUPOVÁ, B. – ŠLOSÁROVÁ, A. – BAŠTINCOVÁ, A. 2004. Účtovníctvo. Bratislava: IURA Edition, s. r. o., 2004, s. 152. ISBN 80-8078-020-X
19. ŠKORECOVÁ, E. – LÁTEČKOVÁ, A. – KUČERA, M. 2009. Nákladový systém a jeho softvérová podpora. Nitra: SPU, 2009, s. 17. ISBN 978-80-552-0195-5
20. ŠLOSÁR, R. – ŠLOSÁROVÁ, A. – MAJTÁN, Š. 2002. Výkladový slovník ekonomických pojmov. Bratislava: SPN, 2002, s. 106-107. ISBN 80-08-03334-7
21. ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. Analýza účtovnej závierky. Bratislava: IURA Edition, s.r.o. 2006, 474 s. ISBN 80-8078-070-6
22. ŠURANOVÁ, Z. – ŠKODA, M. 2007. Medzinárodné účtovníctvo. Banská Bystrica: UMB, 2007, s. 5-8. ISBN 978-80-8083-438-8
23. TUMPACH, M. 2008. Manažérske a nákladové účtovníctvo. Bratislava: IURA Edition, s.r.o. 2008, s. 5. ISBN 978-80-8078-168-2
24. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších zmien a predpisov

Prílohy

Príloha č. 1 - Strana aktív súvahy za roky 2006 až 2008 (údaje zo stĺpca Netto)

		2006	2007	2008
	SPOLU MAJETOK	25891	30672	26879
A.	Pohľadávky za upísané VI			
B.	Neobežný majetok	11443	12013	10554
B.I.	Dlhodobý nehmotný majetok súčet	0	0	0
B.I.3.	Softvér	0	0	0
B.II.	Dlhodobý hmotný majetok súčet	11443	12013	10554
B.II.1.	Pozemky			269
2.	Stavby	1574	2145	2006
3.	Samostatné hnutelné veci a súbory HV	9160	9868	8279
6.	Ostatný dlhodobý hmotný majetok	0	0	0
7.	Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	709		
B.III.	Dlhodobý finančný majetok súčet			
C.	Obežný majetok	14153	18513	16231
C.I.	Zásoby súčet	3590	2238	6348
C.I.1.	Materiál	79	462	437
2.	Nedokončená výroba a polotovary	3340	1725	3028
4.	Výrobky	171	51	2883
C.II.	Dlhodobé pohľadávky súčet	1430	1335	813
C.II.1	Pohľadávky z obchodného styku	1430	1335	813
C.III.	Krátkodobé pohľadávky súčet	1016	4426	1792
C.III.1	Pohľadávky z obchodného styku	878	3442	770
6.	Daňové pohľadávky	138	984	1022
C.IV.	Finančné účty súčet	8117	10514	7278
C.IV.1	Peniaze	22	11	62
2.	Účty v bankách	8095	10503	7216
D.	Časové rozlíšenie	295	146	94
D.1.	Náklady budúcich období	295	146	94

Pozn.: Vzhľadom na veľký rozsah uvádzame iba súčtové riadky a riadky, ktoré obsahujú súvahové stavy.

Príloha č. 2 - Strana pasív súvahy za roky 2006 až 2008

		2006	2007	2008
	SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	25891	30672	26879
A.	Vlastné imanie	15260	19437	20315
A.I.	Základné imanie súčet	200	200	200
A.I.1.	Základné imanie	200	200	200
A.II.	Kapitálové fondy súčet	1726	1726	1726
A.II.2.	Ostatné kapitálové fondy	1726	1726	1726
A.III.	Fondy zo zisku súčet	20	20	20
A.III.1.	Zákonný rezervný fond	20	20	20
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	12357	13257	17457
A.IV.1.	Nerozdelený zisk minulých rokov	12357	13257	17457
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	957	4234	912
B.	Záväzky	8745	10209	6134
B.I.	Rezervy súčet	210	289	261
B.I.3.	Krátkodobé rezervy	210	289	261
B.II.	Dlhodobé záväzky súčet	415	527	401
B.II.8.	Záväzky zo sociálneho fondu	34	63	64
10.	Odložený daňový záväzok	381	464	337
B.III.	Krátkodobé záväzky súčet	2539	1488	240
B.III.1.	Záväzky z obchodného styku	1994	534	240
6.	Záväzky voči zamestnancom	215	256	
7.	Záväzky zo sociálneho poistenia	164	152	
8.	Daňové záväzky a dotácie	104	484	
9.	Ostatné záväzky	62	62	
B.IV.	Bankové úvery a výpomoci súčet	5581	7905	5232
B.IV.1.	Bankové úvery dlhodobé	5581	7905	5232
C.	Časové rozlíšenie súčet	1886	1026	430
C.1.	Výdavky budúcich období	7	30	7
2.	Výnosy budúcich období	1879	996	423

Pozn.: Vzhľadom na veľký rozsah uvádzame iba súčtové riadky a riadky, ktoré obsahujú súvahové stavy.

Príloha č. 3 - Výkaz ziskov a strát

		2006	2007	2008
II.	Výroba	24480	32058	34527
II.1.	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	25945	33793	30180
2.	Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob	-1465	-1735	4347
B.	Výrobná spotreba	21053	22017	27503
B.1.	Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok	17481	18333	22425
2.	Služby	3572	3684	5078
+	Pridaná hodnota	3427	10041	7024
C.	Osobné náklady	6333	7146	8191
C.1.	Mzdové náklady	4286	4991	5789
3.	Náklady na sociálne poistenie	1626	1890	2168
4.	Sociálne náklady	421	265	234
D.	Dane a poplatky	873	849	929
E.	Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	3368	3372	3395
III.	Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	456		370
F.	ZC predaného DM a predaného materiálu	9		
IV.	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	9392	7526	7295
G.	Ostatné náklady na hospodársku činnosť	335	4	3
*	Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti	2357	6196	2171
X.	Výnosové úroky	5	16	5
M.	Nákladové úroky	608	467	486
XI.	Kurzové zisky	155	21	86
N.	Kurzové straty	140	4	5
O.	Ostatné náklady na finančnú činnosť	508	527	624
*	Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti	-1156	-961	-1024
R.	Daň z príjmov z bežnej činnosti	256	1001	235
R.1.	- splatná	267	919	362
2.	- odložená	-11	82	-127
**	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti	945	4234	912
XIV.	Mimoriadne výnosy	15		
T.	Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti	3		
T.1.	- splatná	3		
*	Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti	12		
***	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	957	4234	912

Pozn.: Vzhľadom na veľký rozsah uvádzame iba riadky, ktoré obsahujú výsledkové stavy.